

6. ve 7. Sınıf Matematik Ders Kitapları Hakkında Öğretmen Görüşleri

Bircan Bakılan Mutu

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlköğretim Anabilim Dalı

Haziran 2008

Teachers' Opinions About Mathematics Textbooks of 6th and 7th Grades

Bircan Bakılan Mutu

MASTER OF SCIENCE THESIS

Department of Elementary Education

June 2008

6. ve 7. Sınıf Matematik Ders Kitapları Hakkında Öğretmen Görüşleri

Bircan Bakılan Mutu

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Lisansüstü Yönetmeliği Uyarınca
İlköğretim Anabilim Dalı
Matematik Öğretmenliği Bilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Aytaç Kurtuluş

Haziran 2008

ONAY

İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Bircan Bakılan Mutu'nun YÜKSEK LİSANS tezi olarak hazırladığı "6. ve 7. Sınıf Matematik Ders Kitapları Hakkında Öğretmen Görüşleri" başlıklı bu çalışma, jürimizce lisansüstü yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Aytaç Kurtuluş

İkinci Danışman : _

Yüksek Lisans Tez Savunma Jürisi:

Üye : Yrd. Doç. Dr. Aytaç Kurtuluş

Üye : Prof. Dr. M. Naci Özer

Üye : Yrd. Doç. Dr. Kürşat Yenilmez

Üye : Yrd. Doç. Dr. Pınar Anapa

Üye : Yrd. Doç. Dr. Tuba Ada

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Nimetullah BURNAK

Enstitü Müdürü

6. VE 7. SINIF MATEMATİK DERS KİTAPLARI HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

BİRCAN BAKILAN MUTU

ÖZET

2006-2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı dersin içeriğine büyük değişiklikler getirmiştir. Programın değişmesine bağlı olarak kullanılan ders kitapları da yeniden hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı yeni programa uygun olarak hazırlanan ve uygulanan 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarına ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Bursa ilinin İnegöl ilçesinde görev yapan 60 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kullanılan anket araştırmacı tarafından hazırlanmış ve öğretmenlere uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesi için betimsel istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizinden yararlanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin 6. sınıf ders kitaplarını 7. sınıf ders kitaplarına göre daha hatalı buldukları ortaya çıkmıştır. 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının; içeriğinin yetersiz, soruların az ve basit olduğu, içerik ile alıştırmalarda ve değerlendirme bölümünde sorulan soruların örtüşmediği, ders saatinin yetersiz olduğu, ders kitabının çoktan seçmeli soru tarzına uygun olmadığı ortaya çıkmıştır. 6. ve 7. sınıf ders kitaplarında en çok beğenilen iki bölüm görsel özellik ve biçimsel özellik bölümü, en az beğenilen iki bölüm ise yardımcı materyaller ve alıştırma, değerlendirme bölümleri olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonunda konu ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim Matematik Öğretmeni, İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı, Matematik Ders Kitabı

TEACHERS' OPINIONS ABOUT MATHEMATICS TEXTBOOKS OF 6TH AND 7TH GRADES

BİRCAN BAKILAN MUTU

SUMMARY

The research was made about the curriculum, national and international examination results brought up that there is deficiency in the curriculum. To eliminate that deficiency, it's needed a new primary school curriculum. Mathematics lesson curriculum for primary school which has started to be applied from 2006-2007 education year brought extended changes to the content of the lesson. Depending on the change in the curriculum, textbooks have been prepared again.

The aim of this research is to determine the opinions of Mathematics teachers who examined 6th and 7th grades Mathematics textbooks which are prepared and applied according to the curriculum. All the data in this research was collected from primary school Maths teachers who work in Bursa, İnegöl, town centre and villages in 2007-2008 education year. Sixty Maths teachers who work in İnegöl composed the sample of the research. The questionnaire used as data collecting material was prepared and applied to the teachers by researcher. To analyse the data it was benefited from descriptives, t-test and one_way ANOVA.

According to the results of research, it's appeared that the teachers thought 6th and 7th grades coursebooks have lack of content, questions are insufficient and easy, questions in exercises and questions in evaluation parts don't overlap each other, lesson hours are insufficient and the textbooks don't correspond to multiple choice question style. It's determined that the most admirable two parts of 6th and 7th grades coursebooks are visual and figural features and the least admirable two parts are supplementary materials, exercises and evaluation part. At the end of the research it was made suggestion about the subject.

Key Words: Primary School Mathematics Teacher, Primary School Mathematics Curriculum, Mathematics Textbooks

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmam boyunca her türlü desteği sağlayan, fikirleriyle bana yol gösteren değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Aytaç Kurtuluş'a, çalışmalarım sırasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Kürşat Yenilmez'e, desteğini eksik etmeyen annem Kevser Bakılan'a, fikirleriyle, sabırla, verdiği moral ile her zaman yanımda olan çok değerli eşim Serdar Mutu'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bircan Bakılan Mutu
Matematik Öğretmeni

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	v
SUMMARY	vi
TEŞEKKÜR	vii
TABLolar DİZİNİ	xi
KISALTMALAR DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Matematik Eğitimi.....	3
1.2. Öğrenme-Öğretme-Öğretim	4
1.3. Program Geliştirme	7
1.4. Yeni İlköğretim Programı	8
1.5. Yeni İlköğretim Matematik Programı	11
1.6. Ders Kitapları	14
1.6.1. Öğretmen kılavuz kitabı	17
1.6.2. Öğrenci çalışma kitabı	18
1.7. Ders Kitabının Özellikleri	19
1.7.1. Ders kitabının görsel özellikleri	19
1.7.2. Ders kitabının biçimsel özellikleri	21
1.7.3. Ders kitabının içerik özellikleri	25
1.7.4. Ders kitabının alıştıırma ve değerlendirme özellikleri	26
1.8. Araştırmanın Problemi	27
1.9. Araştırmanın Alt Problemleri	27
1.10. Araştırmanın Amacı	28
1.11. Araştırmanın Önemi	28
1.12. Araştırmanın Sınırlılıkları	29
1.13. Araştırmanın Sayılıtları	29

İÇİNDEKİLER (devam)**Sayfa**

2. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	30
3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2. Evren ve Örneklem.....	35
3.3. Veri Toplama Aracı.....	35
3.4. Verilerin Toplanması.....	36
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	37
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	38
4.1. Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri	38
4.2. Matematik Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması	39
4.2.1. 6.Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması	39
4.2.2. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet süresi değişkenine göre karşılaştırılması.....	40
4.2.3. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre karşılaştırılması.....	42
4.2.4. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin ders kitabını seçmek istedikleri yöntem değişkenine göre karşılaştırılması	44
4.2.5. Öğretmen görüşlerine göre 6. sınıf matematik ders kitabının alt boyutlarının birbiriyle karşılaştırılması	45
4.2.6. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması	46
4.2.7. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet süresi değişkenine göre karşılaştırılması.....	46

İÇİNDEKİLER (devam)**Sayfa**

4.2.8. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre karşılaştırılması.....	48
4.2.9. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin ders kitabını seçmek istedikleri yöntem değişkenine göre karşılaştırılması.....	49
4.2.10. Öğretmen görüşlerine göre 7. sınıf matematik ders kitabının alt boyutlarının birbiriyle karşılaştırılması.....	50
4.2.11. Öğretmenlerin yapmış oldukları yorumlar	51
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	55
5.1. Sonuçlar.....	55
5.2. Öneriler.....	56
KAYNAKLAR DİZİNİ.....	58

EKLER

Ek. 1. Veri Toplama Araçları

Ek. 2. Araştırma İzin Yazısı

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
TABLO 1: Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri	38
TABLO 2: Cinsiyet Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	40
TABLO 3: Hizmet Süresi Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	41
TABLO 4: Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	43
TABLO 5: Ders Kitabını Seçmek İstedikleri Yöntem Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	44
TABLO 6: Öğretmen Görüşlerine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitabındaki Alt Boyutlarının Birbiriyle Karşılaştırılması	45
TABLO 7: Cinsiyet Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	46
TABLO 8: Hizmet Süresi Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	47

TABLolar DİZİNİ (devam)

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
TABLO 9: Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	48
TABLO 10: Ders Kitabını Seçmek İstedikleri Yöntem Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar	49
TABLO 11: Öğretmen Görüşlerine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitabındaki Alt Boyutların Birbiriyle Karşılaştırılması	50

KISALTMALAR DİZİNİ

<u>Kısaltmalar</u>	<u>Açıklamalar</u>
ISBN	International Standart Book Number
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
ÖSS	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı
PIRLS	Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi
PISA	Programme For International Student Assessment
SBS	Seviye Belirleme Sınavı
SEKA	Selüloz ve Kağıt Fabrikaları
TIMMS	Uluslararası Matematik ve Fen Araştırması
TTKB	Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
UNESCO	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

İnsan, doğuştan getirdiği biyolojik özellikleriyle evrensel; çevresinden kazandıklarıyla da sosyo-kültürel bir varlıktır. Açık fikirlilik ve bilimsel yöntemle sosyalleşmesini istendik düzeylerde gerçekleştirebilen, işlemez duruma gelmiş kuralları değiştirebilen insan da eğitimsel varlıktır (Bilen, 2002).

Eğitim, bireysel ve toplumsal olmak üzere iki boyutludur. Bir boyutta çocuğu gelişen bir organizma olarak ele alıp, gelişmesine yardımcı amaçlamakta, diğer yandan içinde yaşadığı toplumun beklentilerine uyumlu yönde biçimlenmesine çalışmaktadır (Küçükahmet, 2004). E. Durkheim'e göre de sosyalleşme ile eğitim eş anlamlıdır. Eğitim, planlı bir sosyalleşme sürecidir (Şişman, 1999).

İnsan, davranışlarının birçoğunu eğitimcilerin yol göstericiliği ile öğrendiğinde başkalarınca eğitiliyor demektir. Davranışların doğrudan veya öteki kişilerde öğrenilmesi ömür boyu devam eder. Böylece insan yaşam boyu eğitim sürecinin içinde bulunur (Özdemir ve Yalın, 2000).

Eğitim çabalarının genel amacı, çocukların ve gençlerin, topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum yapmalarına yardımcı olmaktır. Böyle bir yaklaşımla okulun eğitim rolü önem kazanmaktadır. Eğitim, üretici insan tipi oluşturabilmeli; bireylerin yetenekleri eğitim yolu ile en üst seviye kadar geliştirilmeli ve insan davranışları, milli eğitimin amaçları doğrultusunda geliştirilmelidir (Bayrak, 2000).

Çağdaş eğitim bilimcileri, değişen günün koşullarına uygun eğitim tanımını şöyle yapmaktadır: “Değişen durumların gerektirdiği bilgi ve becerileri yardımsız öğrenebilme ve bunları yaşamın özel durumlarına uygulayabilme sanatının kazanılmasıdır” (Küçükahmet, 2004).

Eğitim yapılış yeri ve amacına göre formal (örgün) ve informal (yaygın) olmak üzere ikiye ayrılır.

Formal eğitim amaçlıdır; önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılır. Öğretim ile gerçekleştirilir. Eğitim süreci öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve izlenir. Eğitim başlangıcından bitişine kadar özel bir çevre içinde

kontrollü olarak yürütülür. Sürecin belli aşamalarında ve sonunda değerlendirme yapılır. Örneğin, okullardaki eğitim formaldır. İnfomal eğitim ise, yaşam içinde kendiliğinden oluşan bir süreçtir. Amaçlı ve planlı değil; gelişi güzeldir. Kişi karşılaştığı durum ve içinde bulunduğu grubun üyeleri ile etkileşimde buldukça farkında olmadan yeni şeyler öğrenir. Çocuklar arkadaşları ile oynarken, gençler akranları ile oluşturdukları grup içinde birbiri ile etkileşirken yardımlaşmayı, dayanışmayı, işbirliğini, kurallara uymayı, grubun değerlerini benimsemeyi öğrenirler ve toplumsallaşırlar. İnfomal eğitim süreci aile ortamında çok etkili çalışır (Fidan, 1997).

Formal eğitimde varılmak istenen hedefler bellidir, infomal eğitim doğal ortam içinde kendiliğinden oluşur, formal eğitim planlı ve programlıdır, infomal eğitimde plan ve program yoktur. Formal eğitimde eğitim amaçları profesyonel kişiler eliyle gerçekleşir, infomal eğitimde ise öğreticiler profesyonel değildir. Formal eğitimde olumlu davranışların kazandırılması esastır, infomal eğitim olumlu ve olumsuz yönde gelişebilir. Formal eğitimde belli bir mekan ve ortamda eğitim gerçekleştirilir, infomal eğitimde yer, mekan ve eğitimin gerçekleştiği ortam belli değildir. Formal eğitimde profesyonel hazırlanmış eğitim araç ve gereçleri kullanılır, infomal eğitimde ise önceden hazırlanmış araç ve gereç yoktur (Özdemir, 2003).

Eğitimi yaşanabilir bir gelecek için tanımlayan UNESCO Eğitim Komisyonu'nun eğitim ilkelerinde de, eğitimde bireylere kapasitelerini en iyi şekilde kullanabilme şansı verilmesi gereği vurgulanmaktadır. Öğrenmeyi bilmek, öğrenmeyi öğrenmek, birlikte yaşamayı öğrenmek, bireysel öğrenme ve kurumsal öğrenme eğitimin temel özellikleri olarak bilinmektedir (Küçükahmet, 2004).

Eğitimin temel amacı; insan beyninde bulunan hücrelerden faaliyette olmayanları faaliyete geçirmektir. Bu da düşünce ile, düşünme ile olur. Düşünmeyi öğreten bilimlerin başında da matematik gelir (Kart, 2002).

Matematik; beyin jimnastiğini en iyi gerçekleştiren, sayıların ve çeşitli işlemlerin ilişkilerini sistematik biçimde inceleyen, düşünce sistemini geliştirecek düzeyde işlemler ve sayılar sentezi yapan, hayal dünyasının sınırlarını aşmaya zorlayan, kavramlar ve sayılar arasında mantıksal bağlantıları kurduran, zekasını kullanmayı öğreten ve bunları yaparken de sonuca varabilmenin farklı yollarını gösteren bir bilim dalıdır (Civelek vd., 2003).

Bu bilim dalında sayıları öğrenmek, düşünce sistemini geliştirmek, zekayı matematiksel yönde kullanmak için gerekli en temel becerilerin kazandırılması gerekir. Bu da okulda öğretmen ve ona yardımcı olan matematik ders kitabı ile mümkün olur. Bundan dolayı, matematiği en doğru yöntemle öğrenebilmek için doğru yöntemlerle hazırlanmış ders kitabına ihtiyaç duyulmaktadır. İyi bir ders kitabı matematiğin aşağıda belirtilen özelliklerini kazandıracak nitelikte, matematik öğretim programına uygun şekilde hazırlanmış olmalıdır.

1.1. Matematik Eğitimi

Matematik eğitimi sayıları, işlemleri öğretmekten, hesaplama becerilerini kazandırmaktan öte bir işlev üstlenmekte, her geçen gün biraz daha karmaşıklaşan yaşam savaşında ayakta kalmamızı sağlayan düşünme, olaylar arasında bağ kurma, akıl yürütme, tahminlerde bulunma, problem çözme gibi önemli destekler sağlamaktadır (Umay, 2003).

Matematik her bilim için önemlidir. Çünkü, bilimsel yasa ve teorilerin en güzel ve belki de yegane tam ifadeleri matematiksel formüller biçimindedir. Her bilim daha tutarlı, daha güvenilir olmak için giderek matematiğin etki alanına isteyerek girmektedir. Bu yüzden yakın bir gelecekte bütün bilimler, sosyal bilimler de dahil matematikle anlatılır hale gelecektir. Bu durum, insanlığın lehinedir ve dünyanın daha iyi bir hale gelmesi demektir (Kart, 2007).

Günlük yaşamda, matematiği kullanabilme ve anlayabilme gereksinimi önem kazanmakta ve sürekli artmaktadır. Değişen dünyamızda, matematiği anlayan ve matematik yapanlar, geleceğini şekillendirmede daha fazla seçeneğe sahip olmaktadır. Değişimlerle birlikte matematiğin ve matematik eğitiminin belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden tanımlanması ve gözden geçirilmesi gerekmektedir (M.E.B., 2007).

Matematik eğitimi, bireylere, fiziksel dünyayı ve sosyal etkileşimleri anlamaya yardımcı olacak geniş bir bilgi ve beceri donanımı sağlar. Matematik eğitimi bireylere, çeşitli deneyimlerini analiz edebilecekleri, açıklayabilecekleri, tahminde bulunacakları ve problem çözebilecekleri bir dil ve sistematik kazandırır. Ayrıca yaratıcı düşünmeyi kolaylaştırır ve estetik gelişimi sağlar. Bunun yanı sıra, çeşitli matematiksel durumların

incelendiği ortamlar oluşturarak bireylerin akıl yürütme becerilerinin gelişmesini hızlandırır (M.E.B., 2007).

Yeni bilgiler ve teknolojiler, matematik yapmanın ve iletişim kurmanın yollarını sürekli değiştirmektedir. Örneğin; hesap makineleri önceleri çok pahalıydı, fakat bugün ucuzladı ve yaygınlaştı. Önceden kâğıt-kalem ile yapmak zorunda kaldığımız ve günlük yaşamda ihtiyaç duyduğumuz pek çok hesaplamayı artık hesap makineleri ile daha kolay yapabilmekteyiz. Bu değişimin doğal sonucu olarak matematik eğitiminde kâğıt-kalem ile hesaplamaların önemi azalırken tahmin edebilme, problem çözme gibi beceriler önem kazanmıştır (M.E.B., 2007).

Matematik, sadece okullarda sınavlarda başarılı olunabilmek için okutulan ders olarak görülmemelidir. Matematik, akıl yürütmeyi, muhakeme etmeyi, problem çözmeyi, tahmin etmeyi, özgüveni, sabır ve sorumluluğu, bilgi üretmeyi ve bunları hayata aktarmayı öğreten bir bilim dalıdır. Bu bilim dalı okullarda bu özellikler göz önüne alınarak öğrencilere aktarılırsa ve kazanımlarda bu ölçütler dikkate alınırsa matematik dersi sadece zorunlu bir ders olarak görülmez aynı zamanda öğrenciyi hayata hazırlayan bir ders olarak görülür. Matematik eğitimi için sadece öğretmen yeterli değildir. Öğrencilerin istedikleri an bilgiye ulaşabilecekleri, kendi kendilerine de yeni bilgiler öğrenebilecekleri ve öğrendiklerini pekiştirecekleri ve matematiğin yukarıda sayılan özelliklerini karşılayabilecek matematik ders kitabına ihtiyaç duyulmaktadır.

Matematiğin öğrenilebilmesi için öğretme işinin etkili yapılması, öğrencinin de öğrenmeye açık olması gerekir.

1.2. Öğrenme-Öğretme-Öğretim

İnsanı sosyal bir varlık yapan ve onu diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden biri öğrenme yeteneğine sahip olmasıdır (Özdemir, 2003). Öğrenme, yalnızca insan değil, tüm canlıların, ilk varoluşlarından bu yana yaşamlarını sürdürme konusundaki mücadelelerinin sonunda kazandıkları ve hala da kazanmayı sürdürdükleri bir beceridir (Küçükahmet, 2004).

Öğrenmenin üç özelliğinden söz edilebilir, bunlar; öğrenme sonucunda mutlaka bir davranış değişikliği meydana gelir, öğrenme yaşantı ürünüdür, öğrenme kalıcı izlidir (Erden ve Akman, 1995).

Eğitimin temel ögesi öğrencidir. Çünkü öğrenecek olan öğrencidir, öğrenme işi onun sorumluluğudur. Çağdaş bilimsel bulgular bireyi, öğretilen bir varlık olmaktan çok, öğrenen ve öğrenme sürecinde etkin bir varlık olarak ortaya koymaktadır. İnsanı diğer canlılardan ayıran en belirgin özellik, edilgin değil, algılama, bellek ve düşünme yoluyla işleyen etkin bir sistem olmasıdır. Bu süreçleri kullanarak birey çevresi ve kendisi hakkında yeni bilgiler edinir ve sorunları çözümler (Küçükahmet, 2004).

Çeşitli öğrenme kuramlarına göre öğrenme kavramı; zihinsel egzersiz, fikir kazanma, davranış değiştirme, güdülerin harekete geçirilmesi, alışkanlık kazanma, davranışların yeniden organizasyonu ve nörofizyolojik bir süreç olarak kabul edilmektedir. Çağdaş anlamda öğrenme; birey ile çevresi arasındaki etkileşim sonucu meydana gelen kalıcı izlenimli yaşantı ürünlerinin bireyde oluşturduğu davranış değişimi olarak tanımlanmaktadır (Alkan, 1979).

Planlı ve programlı öğretme etkinlikleri olarak tanımlanan öğretim bireyin yaşamı boyunca süren eğitimin, bir kısmının okulda, sınıf ortamında planlı ve izlenceli bir biçimde yürütülen kesitidir. Öğretim, belli bir amaca göre gereken şeyleri öğretme işi, bir eğitim kurumunda bir küme öğrenciyi belli bir dalda ya da konularda bilgi verme, öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve yol göstericilik etme eylemidir. Öğretimin amaç halinde geldiği okulda, eğitim geri planda kalmaktadır (Küçükahmet, 2004).

Öğretme kavramı genellikle sınıf durumunda meydana gelen etkinlik, öğrenci ile kaynak arasındaki etkileşim, organizmanın öğrenmesine etki etme yöntemi, belirli koşullar altında belirli davranımda bulunması için bireyin çevresini düzenleme, belirli bir öğrenme durumunda saptanmış hedeflere en etken biçimde ulaşabilmek için uygun personel, araç, gereç, yöntem, ve teknikler kullanmak olarak kabul edilmektedir. Diğer bir deyişle öğretme öğrenmenin kılavuzlanması ve sağlanması işidir (Alkan, 1979).

Öğretmenin öğrencilere öğretim hedefleri doğrultusunda etkili öğrenme yaşantıları sağlayabilmesi için, her şeyden önce öğrencinin nasıl öğrendiğini kavraması gerekir. Öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini bilen öğretmen, öğrenme kuramlarına dayalı olarak geliştirilen öğretim modellerini, ilkelerini, yöntem ve tekniklerini daha kolay kavrar ve uygular. Öğrencilerin yaptıkları hataların kaynakları ve öğrenme güçlüklerinin nedenlerini açıklayabilir (Küçükahmet, 2004).

Tarlabası'na göre (2000); öğretim bilgilerin süreç ile kazandırılma yollarını anlatır. Sözelimi trafik kurallarını bilmek bir öğretim ise, kişinin bu kurallara uymakta kusur etmemesi de eğitimidir. Öğretmen, öğretim kurumlarında çocuk, genç ya da yetişkinlerin istenilen davranışların kazandırılmasında kılavuzluk eden, yön veren görevli kimsedir.

Öğrenme ve öğretme etkinliklerinin önceden saptanan amaçlar doğrultusunda istenen davranışların kazandırılması amacıyla düzenlendiği yerler genellikle eğitim kurumlarıdır (Özdemir, 2003). Okulda yapılması gereken iş, öğretme değil, öğrenmedir (Küçükahmet, 2004).

21.yy.'da, eğitime dayalı bilgi ve teknolojinin bilinçli şekilde üretilip kullanılması, yaygınlaştırılması toplumların önde gelen hedeflerindedir. Çağın eğitim sistemi, geleneksel eğitim sisteminden apayıdır. Eğitim teknoloji ile birlikte yapılmaktadır. Burada önemli olan öğrenmenin yollarını öğrenen ve sorgulayan bireyleri yetiştirmek ve öğrenme metodlarını geliştirmektir (Tarlabası, 2000).

Matematik ve matematiksel düşünme, günlük yaşamda kapladığı büyük yere karşın dünyanın her yerinde zor kabul edilir ve öğretiminde genellikle güçlük çekilir. Matematiğin zorluğu yapısından olduğu kadar ona karşı geliştirilen önyargı ve korkudan da kaynaklanmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar, matematik öğretimine yeni bir yaklaşımla matematikteki başarının arttırılabildiğini göstermektedir. Öğrenciyi merkeze alan, onların düşüncelerini korkusuzca söyleyebildiği esnek ve rahat bir ortamda yapılan, herkesin kendi düşünme stratejisini geliştirebilmesine olanak veren ve daha okula ilk gelindiği günden başlayarak günlük yaşamla bağları iyi kurulan bir matematik eğitimi anlayışının, önyargıları aşarak matematiksel düşünebilen ve problem çözen bireyler yetişmesine katkıda bulunması beklenmektedir. Matematik öğretiminin iyileştirilmesi toplumun tümünü yakından etkileyecektir. Ülkemizde verilen matematik eğitiminin sorunları ise matematiğin yapısının ötesinde okullarımızdaki matematik öğretiminin özelliklerinden kaynaklanıyor. Özellikle yaşamdan kopuk ve kuru biçimde yapılan öğretim, ölçmede kullanılan klişe yaklaşımlar öğrencilerin başarısında istenen düzeye ulaşılmasını engelliyor, daha da önemlisi, matematiğe karşı önyargılı bireyler yetişmesine neden oluyor (Umay, 1996). En zor öğretilen ve en çok korkulan ders olan matematik dersinin programında bu sıkıntıları gidermek için reform çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalarla birlikte programın vazgeçilmez materyali matematik ders kitapları da yeniden hazırlanmaktadır.

Değişen dünyada kendini ve çevresini iyi tanıyan, nasıl ve ne şekilde düşündüğünü bilen insanlara gereksinim duyulmaktadır. Böyle bireyleri yetiştirmenin yolu, yapıları çözümleyebilme, içindeki ilişkileri görebilme, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurabilme, kısaca muhakeme becerileri kazandırmayı hedefleyen yeni eğitim anlayışlarından geçer (Umay, 2003).

Yüksel'e (2003) göre, eğitime yatırım yapan bir ülke, ülke kalkınmasına katkı sağlamak için eğitimi düzenlemek zorundadır. Bu düzenlemelerin, eğitim niteliği ile doğrudan ilişkili olanı eğitim programlarıdır. Eğitim sisteminde ortaya çıkan problemlerin çözümü, bir ülkede izlenen Milli Eğitim Politikası'na ve eğitim programlarının geliştirilmesine bağlıdır. Çünkü nasıl bir insan yetiştirileceği sorusunun yanıtı eğitim programlarında ifadesini bulmaktadır (Sarier, 2007).

İyi düzenlenmiş bir eğitim sistemi ile eğitilen bireylere, beklentilere cevap verecek davranışlar kazandırılabilir. Gelişmiş ülkeler, eğitimlerine gösterdikleri özen ve önem sonucu bugünkü konumlarına ulaşmışlardır. Konumlarını koruyabilmek, hatta daha iyiye götürebilmek için eğitim sistemlerini yeniden düzenlemekte, özellikle bilim ve teknolojiye cevap verebilecek biçimde fen ve matematik öğretim programlarını geliştirmektedirler (Özdaş, 1996).

Eğer kullanılan programda sıkıntı varsa bu programın sıkıntı duyulan kısımları araştırılıp belirlenir. Bu sıkıntıları giderme yolunda uzman kişiler tarafından çalışmalar yapılır. Böylece program geliştirme çalışmaları başlamış olur. Programın gelişmesiyle beraber kullanılan ders kitapları da değişime uğrar.

1.3. Program Geliştirme

Program geliştirme en genel anlamıyla eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir. Program geliştirme süreklilik isteyen bir çalışmadır (Erden, 1998).

Program geliştirme, düzenlenen programın, masa başında değiştirilmesi, bir kısım konuların çıkarılması veya yenilerinin konulması değildir. Uygulamalı bir süreç olan program geliştirme eğitim süreci ile ilgili olan bütün koşulların, bireylerin, ders kitapları ve araçların sürekli biçimde geliştirilmesidir (Varış, 1996).

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, eğitim bilimlerinde öğretme-öğrenme anlayışındaki gelişmeler, eğitimde kaliteyi ve eşitliği artırma ihtiyacı, ekonomiye ve demokrasiye duyarlı bir eğitim ihtiyacı, bireysel ve ulusal değerlerin küresel değerler içinde geliştirilmesi ihtiyacı, sekiz yıllık temel eğitim için program bütünlüğünün sağlanması ihtiyacı, PISA, TIMSS, PIRLS vb. araştırma sonuçlarının ümitsiz oluşu ilköğretim programının yenilenmesini gerektirmektedir.

(<http://www.fenokulu.net/portal/Sayfa.php?Git=MeslekiGelisim&Sayfa=KonuYazdir&baslikid=3>)

1.4. Yeni İlköğretim Programı

Bilgi çağının yaşandığı günümüzde eğitimdeki temel amaç; öğrencilere mevcut bilgiyi aktarmaktan çok bilgiye ulaşma yollarını öğretmek ve edinilen bilgiyi yeni durumlara uygulayarak deneme yapma, varsayımda bulunma, kanıt toplama, genelleme yapma ve problem çözme gibi becerileri geliştirmektir. Bu becerilerin kazanımı ilköğretimde başlar ve hayat boyu devam eder. Bunun sonucu olarak birçok alanda yeni programlar hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. İlköğretim programının değişmesi nedeniyle öğretmenler bu değişiklikleri takip edebileceği, eksiklerini belirleyip giderme yollarını arayabileceği ve öğretim programını gerektirdiği şekilde uygulamaya koyabileceği kaynaklara ihtiyaç duymaktadır (Kutluca, 2006).

Ülkemizde de, özellikle yeni bir siyasi, ekonomik ve kültürel oluşum olan Avrupa Birliği'ne uyum amacıyla toplumsal yaşamda ve toplumsal sistemlerde oldukça kapsamlı değişimlerin gerçekleştirilmesinin zorunlu olduğu bir dönemde, eğitim basamaklarında yapısal düzenlemelerin yapılması ve bu düzenlemeler doğrultusunda eğitim programlarının geliştirilmesi gereksinimi vardır. 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmaya konulan “Yeni İlköğretim Programı” bu gereksinime dayandırılmıştır. Bu çerçevede programın “öğrenci merkezli” ya da “yapılandırmacı” yaklaşımdan hareketle etkinlik temelli, öğrencinin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını amaçlayan, dersler arası yatay ve dikey ilişkileri dikkate alan, sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme deneyimlerini bütünleştirmeye önem veren bir anlayışla geliştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu özellikler dikkate alındığı zaman “yeni” programın, ilköğretim düzeyindeki eğitime önemli katkılar getirme potansiyeli olduğu

söylenbilir. Ancak, bu programın hazırlanması aşamasında, program geliştirme süreci ve ilkeleri yönünden önemli eksiklerin olduğu ve uygulamada ciddi sorunların yaşandığı da bilinen bir gerçektir (Eğitim Programları ve Öğretim Alanı Profesörler Kurulu, 2005).

Önceki programların yapılandırılması, tümüyle davranış bilimlerinin çerçevesinde oluşturulmuş olup konu içerikleri, hedef ve davranışlarla betimlenmektedir (Baykul, 1999). Yeni programda bu yaklaşım bir kenara bırakılarak eğitimde yapılandırmacı yaklaşım veya felsefe benimsenmiş, davranış yerine kazanımlar ve bilişsel gelişime vurgu yapılmaktadır (Ersoy, 2006).

Özden'e (2006) göre, yapılandırmacılık; 18. yüzyılda insanların, kendi kendilerine ne yapılandırılırsa onu anlayabildiklerini söyleyen felsefeci Giambatista Vico'nun çalışmalarına kadar uzanır. Vico 1710'da, "bir şeyi bilen onu açıklayabilendir" ifadesini kullanmıştır. Daha sonra, İ. Kant, bu düşünceyi geliştirerek, bilgiyi almada insanın pasif olmadığını dile getirmiştir. Ve birçok filozof ve eğitimbilimci bu düşünceler üzerinde çalışmıştır. Ancak, bugün anladığımız anlamda, yapılandırmacılık, J. Piaget ve J. Dewey tarafından geliştirilmiştir (Yapıcı, 2008).

Yapılandırmacılıkta tek doğru yerine çoklu gerçekler olduğundan hedefler "Temel kavramların birbirleri ile ilişkilerini kurabilme" örneğinde olduğu gibi daha genel bir şekilde ifade edilir. Davranış cümlelerine ayrıntılı yer verilmez, davranışlar hedef ifadelerinin içinde yer alır. Hedefleri belirlemede öğrenenler de söz sahibidirler. (Demirel ve Erden, 2002)

Yapılandırıcı eğitim durumlarında dikkate alınması gereken temel ilkeler aşağıdaki gibidir (Demirel, 2005).

- Tüm öğrenme etkinlikleri geniş bir görev ya da probleme bağlanmalıdır.
- Öğrenenlerin özgün bilgi yapılarını kendilerinin oluşturacakları yaşantıları düzenlenmeli ve bu yaşantılarla öğrenme sorumluluğu öğrenenlere bırakılmalıdır.
- Yeni öğrenmeleri oluşturmada ön bilgiler dikkate alınmalıdır.
- Öğrenme sürecinde sosyal etkileşim sağlanmalıdır.
- Anlamli öğrenmeyi gerçekleştirmek üzere özgün öğrenme görevleri tasarlanmalı ve gerçek yaşamın karmaşıklığını yansıtacak öğrenme ortamı oluşturulmalıdır.
- Çoklu gerçeklikler açığa çıkarılarak bilişsel çelişkiler yaratılmalı ve bireysel anlamın oluşmasını destekleyecek etkinlikler düzenlenmelidir.

- Bilgiyi yapılandırma sürecinin farkına varılmasına desteklemek üzere nasıl öğrenildiğinin yansıtılmasını sağlayacak yaşantılar düzenlenmelidir.
- Öğrenme için tehlikesiz ve güvenli bir ortam yaratılmalıdır.
- Öğrenen düşüncelerinin desteklendiği bir öğrenme ortamı yaratılmalıdır.

Çağdaş eğitim yaklaşımında, öğrenci, eğitim ve öğretimin merkezindedir. Bu yaklaşımda öğrencinin bedensel, duyuşsal, bilişsel gelişim özellikleri göz önüne alınmaktadır. Öğrenci etken, öğretmen ise edilgen konumdadır. Öğretmen konu, yöntem, araç-gereç gibi öğrenme ve öğretme sürecinin öğelerini öğrenciyi dikkate alarak seçmektedir. Eğitim ve öğretim sürecinde yaşanan bu değişme ve gelişmelere paralel olarak, okulda egemen olan disiplin anlayışında da değişme ve gelişmeler görülmeye başlanmıştır (Şengül, 2005).

Karip (2005), yeni ilköğretim programlarının önceki programlardan farklı yönlerini aşağıdaki gibi sıralamıştır.

- Konuların farklı sınıflarda, daha üst düzey hedefler göz önüne alınarak öğretilmesi (sarmallık ilkesi) esas alınmıştır.
- Ölçme ve değerlendirme yapılandırmacı öğrenme teorisine dayanan alternatif değerlendirme yaklaşımları da dikkate alınmıştır.
- Derslerin, ezbercilikten uzak, eğlenceli, hayatın içinde ve kullanılabilir olmasına, bilgi ve becerilere öncelik verilmiştir.
- Okulda zamanın büyük bir bölümü, öğrencilerin kendi girişimleriyle gerçekleştirecekleri ve öğretmenlerin öğrencilere doğrudan bilgi aktarmak yerine sadece yol göstereceği etkinliklere ayrılmıştır.
- Genel olarak program, yapısının değişikliklere dinamik bir biçimde uyum sağlayabilecek kadar esnek olması öngörülmüştür.
- İlkokul ve ortaokul mantığına göre düzenlenmiş olan parçalı program anlayışı yerine, programlar sekiz yıllık kesintisiz ilköğretime uygun hale getirilmiştir.
- Dünya ile bütünleşme ve AB standartları dikkate alınmıştır.
- Tüm dersler için sekiz ortak beceri saptanmıştır.
- Tüm dersler birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.

- Spor kültürü ve olimpiik eğitim, sağlık kültürü, rehberlik ve psikolojik danışma, kariyer bilinci geliştirme, girişimcilik, afet ve güvenli yaşam, özel eğitim ile insan hakları ve vatandaşlık ara disiplinleri programa yerleştirilmiştir.
- Davranış ifadesi yerine bilgi, beceri anlayış ve tutumları içerecek şekilde ‘kazanımlar’ ifadesi kullanılmıştır.
- Baskın doğrusal düşünme yerine, karşılıklı nedensellik ilkesi ve çoklu sebep-çoklu sonuç anlayışı ön plana çıkarılmıştır.
- Program etkinliklerle zenginleştirilerek daha çok öğrenci merkezli hale getirilmiştir.
- Ölçme değerlendirmede sonuçla birlikte süreci de dikkate alan bir anlayış benimsenmiştir (Kılıç ve Seven, 2006).

Yenilenen programa uyumlu olarak eğitim programının en temel materyali olan matematik ders kitaplarının da yeniliğe uyum sağlaması gerekir.

1.5. Yeni İlköğretim Matematik Programı

Matematik dersleri öğretim programı M.E.B.-T.T.K.B. oluşturulan komisyonun çalışmalarıyla yenilenmiş, ÷lke genelinde 1000 kadar okulda 2004–2005 öğretim yılında pilot çalışma başlatılmıştır. Bu program; matematik eğitimi alanında yapılan millî ve milletlerarası araştırmalar, gelişmiş ÷lkelerin matematik programları ve ÷lkemizdeki matematik eğitimi deneyimleri temel alınarak hazırlanmıştır. Matematik programı, “Her çocuk matematiği öğrenebilir.” ilkesine dayanmaktadır. Matematikle ilgili kavramlar, doğası gereği soyut niteliklidir. Çocukların gelişim düzeyleri dikkate alındığında bu kavramların doğrudan algılanması oldukça zordur. Bu nedenle, matematikle ilgili kavramlar, somut ve sonlu yaşam modellerinden yola çıkılarak ele alınmıştır. Programda, kavramsal öğrenme ile birlikte işlem becerilerine de önem verilmektedir. Programın önemli hedeflerinden bazıları öğrencilerin bağımsız düşünebilme ve karar verebilme, öz düzenleme gibi bireysel yetenek ve becerilerinin geliştirilmesidir. Matematiği öğrenmek; temel kavram ve becerilerin kazanılmasının yanı sıra matematikle ilgili düşünmeyi, genel problem çözme stratejilerini kavramayı ve matematiğin gerçek yaşamda önemli bir araç olduğunu takdir etmeyi de içermektedir. Programda yaşamında matematiği kullanabilen, problem çözebilen, çözümlerini ve düşüncelerini paylaşabilen, ekip çalışması yapabilen, matematikte özgüven duyabilen

ve matematiğe yönelik olumlu tutum geliştiren bireylerin yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu program matematikle ilgili kavramları, kavramların kendi aralarındaki ilişkileri, işlemlerin altında yatan anlamı ve işlem becerilerinin kazandırılmasını vurgulamaktadır. Programın odağında kavram ve ilişkilerin oluşturduğu öğrenme alanları bulunmaktadır. Kavramsal yaklaşım, matematikle ilgili bilgilerin kavramsal temellerinin oluşturulmasına daha çok zaman ayırmayı; böylece kavramsal ve işlemsel bilgi ve beceriler arasında ilişkiler kurmayı gerektirmektedir. Benimsenen kavramsal yaklaşımla; öğrencilerin somut deneyimlerinden, sezgilerinden matematiksel anlamları oluşturmalarına ve soyutlama yapabilmelerine yardımcı olma amaçlanmıştır. Bu yaklaşımla; matematiksel kavramların geliştirilmesinin yanı sıra, bazı önemli becerilerin geliştirilmesi de hedeflenmiştir. Bu beceriler; problem çözmeye, iletişim kurma, akıl yürütme ve ilişkilendirme. Öğrenciler etkin şekilde matematik yaparken problem çözmeyi, çözümlerini ve düşüncelerini paylaşmayı, açıklamayı ve savunmayı, matematiği hem kendi içinde hem de başka alanlarla ilişkilendirmeyi ve zengin matematiksel kavramları öğrenirler (M.E.B., 2007).

Bu program matematiği etkin bir süreç olarak ele almıştır. Bu yaş grubundaki öğrenciler çevreleriyle, somut nesnelere ve akranlarıyla etkileşimlerinden kendi düşüncelerini oluştururlar. Programda öğrencilerin araştırma yapabilecekleri, keşfedebilecekleri, problem çözebilecekleri, çözüm ve yaklaşımlarını paylaşıp tartışabilecekleri ortamların sağlanmasının önemi vurgulanmıştır. Bu anlamda matematiğin estetik ve eğlenceli yönünün keşfedilmesi ve öğrencilerin etkinlik yaparken matematikle uğraştıklarının farkında olmaları önem taşımaktadır. (M.E.B., 2007). Bu programda öğrenci etkin durumdadır.

Programdaki öğrenci rollerini; öğrenme sürecinde zihinsel ve fiziksel olarak aktif katılıma, öğrenmelerinden sorumlu olma, kendini ifade etme, soru sorma, sorgulama, düşünme, tartışma, problem çözmeye, birlikte çalışma ve değerlendirme olarak sıralayabiliriz. Programdaki öğretmen rollerini ise; öğrencilerin matematiği öğrenebileceğine inanma, öğrencilerin matematiğe yönelik tutum geliştirmelerini sağlama, kendini geliştirme, yönlendirme, rehberlik yapma, motive etme, etkinlik geliştirme ve uygulama, sorgulama, soru sordurma, düşündürme, tartıştırma, ölçme-değerlendirme yapma, insan haklarına uygun davranma, sınıf içi ve dışı çalışmalarında

etik değerlere uygun davranma, özgüvene sahip olma, öz düzenleme becerilerine sahip olma, mesleğini severek yapma, bilimsel araştırmaları izleme, araştırma yapma, okulun gelişimine katkı sağlama, öğrencileri tanıma, öğrenme-öğretme ortamını düzenleme, öğrenme-öğretme sürecinde zamanı etkin kullanma, aile, kurum, kuruluş ve okul çalışanları ile işbirliği yapma olarak sıralayabiliriz.

Matematik programının uygulanmasına ilişkin açıklamaları birkaç maddede toplayabiliriz (M.E.B., 2007).

1. Ders kitaplarının ve diğer yardımcı materyallerin hazırlanması, sınıf içi etkinliklerin planlanması ve gerçekleştirilmesi için farklı öğrenme alanlarının ilişkili kazanımları bir araya getirilerek ve diğer derslerle ilişkiler ve ön öğrenmeler dikkate alınarak ünitelendirilmiş yıllık planlar hazırlanmalı ve bu plana uyulmalıdır.
2. Ünitelendirilmiş yıllık planlara göre bölümler oluşturulmalı ve bölümler motivasyonu artıracak biçimde isimlendirilmelidir.
3. Programdaki öğrenme alanları, alt öğrenme alanları ve kazanımların sıralanışı, işleniş sırası değildir. Öğretme-öğrenme etkinlikleri planlanırken farklı öğrenme alanlarındaki ilişkili kazanımlar bir arada işlenmelidir. Bu etkinlikler planlanırken ve gerçekleştirilirken kazanımlarla ilgili önceden edinilmiş bilgi ve becerilerin etkin olarak kullanılmasına dikkat edilmelidir.
4. Öğretme-öğrenme etkinliklerinde öğrenci düzeyi, eğitim ortamı ve çevre etkenleri gözönünde bulundurularak öğrencileri aktif kılan öğretme-öğrenme yöntem, teknik ve stratejiler kullanılır.
5. Kazanımlar işlenirken ortak ve alana özgü becerilerin, duyuşsal özelliklerin, öz düzenleme ve psikomotor becerilerin de kazandırılmasına önem verilmelidir.
6. Ders kitaplarının ve diğer yardımcı materyallerin hazırlanması, sınıf içi etkinliklerin planlanması ve gerçekleştirilmesinde güncel ve günlük yaşamla ilişkili durumlar ele alınır.
7. Öğretme-öğrenme etkinliklerinde kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı araç-gereçler kullanılır.
8. Öğretme-öğrenme sürecinde, süreç ve ürün değerlendirilmelidir.
9. Bu programa göre hazırlanacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının forma sayıları belirlidir.

1.6. Ders Kitapları

Araç, herhangi bir işi yapmak ya da bir şeyi daha iyi incelemek için kullanılan ve sürekliliği olan bir nesnedir. Gereç de bir iş yapmakta kullanılır. Aralarındaki fark, gerecin bir işi yaptıktan sonra tükenmesidir (Binbaşoğlu, 1994).

Araçların eğitimde kullanımının tarihsel gelişime bakılırsa insanın, eğitim araç ve yöntemlerini kullanmaya, kendi öğrendiklerini başkalarına öğretme çabasına ilk giriştiği zaman başlamıştır (Çilenti, 1984).

Eğitimde araç ve gereçler hedeflere daha kısa zamanda ulaşmayı ve öğrenmenin kalıcı izli olmasını sağlama açısından çok önemli görülmektedir. Kullanılan öğretim materyalleri ile başarı arasında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir, bu nedenle öğretmenlerin araç ve gereç kullanmaya özen göstermeleri beklenmektedir. Seçilecek materyallerin, planlanan davranışları kazandırmaya yönelik, öğrenci seviyesine uygun, ilgi çekici, kullanışlı ve ekonomik olması gibi, özellikleri taşıması, gerektiği düşünülmektedir (Demirel, 2000 a).

Yeni okul, yeni araç gereçlerle zenginleşmek zorundadır; fakat, bununla birlikte, eski okulun karatahtası ve ders kitabı da önemini büsbütün yitirmiş değil. Bu klasik araçlar da bugün iyi öğretmenin elinde ustalıkla kullanılabilir (Binbaşoğlu, 1994).

Kitap, ister ders kitabı, isterse yardımcı kitap olsun, öğretimde bir amaç değil, bir araçtır (Binbaşoğlu, 1994). Öğretimde en çok kullanılan görsel araç sınıfta her öğrencinin kullandığı ders kitabıdır (Demirel, 2003).

Basılı materyaller, en eski ve en yaygın biçimde kullanılan, eğitimin vazgeçilmez öğelerinden biridir. Basılı materyaller arasında, bireyin bağımsız olarak çalışmasına ve bir bilgiyi defalarca tekrar etmesine olanak sağlayan en önemlileri ders kitaplarıdır (Ünsal ve Güneş, 2003).

Dünya var olduğundan bugüne kadar insanlar sürekli yeni bilgiler üretmektedirler. Üretilen bilgileri saklamanın en yaygın ve güvenilir yolu ise kitaplardır. Günümüzdeki eğitim uygulamalarında da önemli bir yer tutan kitap, yaygın olarak kullanılan temel bir bilgi kaynağıdır (Keser, 2004).

Tüm toplumsal olgular gibi ders kitapları da değişime uğramaktadır. Öğretim materyali olarak ders kitaplarının artık modasının geçtiğini, yeni teknolojilerle

donanmış öğretim materyallerinin gelecekte geçerli olacağını savunan yazarlar bulunmaktadır (Alpan, 2008).

Alkan'a (1979) göre, iyi hazırlanmış ders kitabı hem öğretmen hem de öğrenci için yararlıdır. Ders kitabı, öğretmenin öğretim etkinliklerine büyük ölçüde yön verir ve ona yardım eder. Bu açıdan ders kitabı, öğretim bilimi bakımından, öğretmenin en önemli öğretim kılavuzudur. Ders kitabı öğrencinin, o güne kadar kazandığı öğretim yaşantılarının birleşiminin (sentezinin) yapılmasına ve yeni öğrenme yaşantıları kazanmasına yardım eder. Bunlardan başka, iyi bir ders kitabı, öğretim programlarının gösterdiği eğitim ve öğretim hedeflerine daha kısa yoldan, daha kısa zamanda ulaşmaya büyük ölçüde yardım eder. Çünkü, öğretim amacıyla yazılmış olan bir ders kitabı, programdaki eğitim ve öğretim hedeflerinin gözden kaçmasına fırsat vermez.

Kitap sayesinde öğrenci öğretmenin anlattıklarını istediği zaman, istediği yerde ve istediği tempoda tekrar etme imkanına kavuşur. Kitabın gördüğü iş öğretmenin işine benzer. Nasıl ki iyi bir öğretmen, öğretmez; öğretimin oluşuna yardım ederse, ders kitabı da öyle olmalıdır. Ders kitabı öğrencinin düşünmesine yardım edici ipuçları vermelidir (Binbaşoğlu, 1994).

Herhangi bir kitabın öğretme-öğrenme süreçlerine sağlayacağı katkı hiç kuşkusuz onun ders programı içeriği, hedefler ile olan uygunluk ve tutarlığına bağlı bir husustur. Bununla beraber, bir ders kitabı; organize öğrenme materyali sağlama, öğrencide kalıcı öğrenme izleri geliştirme, tekrar olanağı verme, görsel öğrenme ortamı sağlama, öğretmene zaman ve tasarrufu olanağı verme, öğrenmede devamlılık sağlama ve eğitim hizmetlerini yaygınlaştırma gibi yönlerden öğretme- öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır. Kitap, öğretimin her kademesinde ve bütün derslerde yaygın olarak kullanılan temel bir ihtiyaçtır. Bu öğretme-öğrenme ortamı bilgi depolama ve iletmede araç olarak kullanıldığı gibi; öğrenci etkinliklerinde temel bir kaynak olarak da kullanılmaktadır (Alkan, 1979).

Ders kitapları, bir ders için kullanılan ve o ders için süreç içinde gelişmesine, o dersin bilgi ve uygulamalarında rol oynayan temel araçlardır. Ders kitaplarının nitelikleri, eğitim ve öğretim uygulamalarının verimliliğinde etkili, belirleyici özellikler taşır (Artut, 2007).

Öğretim sürecinde ders kitaplarının hazırlanmasındaki temel ilke; bilgi, beceri ve özellikleri öğrencilere kazandıracak faaliyetleri içermesi ve bu faaliyetlere rehberlik edici nitelikte olmasıdır (Ünsal ve Güneş, 2003).

Kitapların ders kitabı, kaynak kitap, el kitapçığı kılavuz kitapçığı gibi pek çok çeşidi vardır. Öğretimde öğretmenin temel yardımcısı olan bu kitaplar gücünü daha iyi kullanması ve dersini daha sistematik anlatmasına imkan verir. Ancak öğretmenin kitabın tutsağı olmaması gerektiğini de bilmesi gerekir. Kitap sınıfın öğretmeni değildir, sadece öğretmene yardımcı bir materyaldir (Küçükahmet, 1999).

Kitaplığın, internet ulaşımının olmadığı ve öğretmenin yetersiz olduğu durumda kitabın çok önemli bir kaynak olacağı açıkça bellidir ve içerdiği bilgiler çok önemlidir. Bu nedenle, kendin bul vb. gibi yaklaşımların ötesinde gerekli bilgilerin bir biçimde çocuğa ulaştırılmasında temel aracın kitap olduğu unutulmamalı; yalnızca ders kitapları değil öğrenciler için çeşitli kaynak kitaplar hazırlanmalıdır. Bu çerçevede, geçiş sürecini kolaylaştırmak için derste verilmesi amaçlananın ötesinde bilgiler, ayrıntılı etkinlikler ve bunların tartışılması gibi öğeleri de içeren öğretmen kitapları bir an önce hazırlanmalıdır. Öğretmen kitaplarının özellikle sınıf içi uygulamalara ve etkinliklere yer vermesi ve bu tür uygulamaların kalabalık sınıflarda nasıl gerçekleştirilebileceği üzerine yönlendirme sağlaması gereklidir (Ersoy, 2006).

Ders kitapları eğitimde önemli yere sahiptir. Ders kitaplarının avantajlarını bir araya getirerek ifade edecek olursak; ders kitapları, ekonomiktir, öğrenmeyi bireyselleştirir, öğretimi yapılandırır, kitaplar başka araçlarla birlikte kullanılabilir, belli bir konuda herkesin anlayabileceği, bir örnek ve ortak bilgi kaynağı oluşturur, belli bir dersin öğretilmesinde yapılandırılmış, bölümlenmiş ve konuyla ilgili resimleri, grafikleri, haritaları ve şekilleri etkili bir şekilde gösterebilirler, çok miktardaki bilgiyi etkili bir şekilde sunabilirler, belli bir izleneye göre hazırlandıkları için, dersin planı kitabın akışına göre hazırlanabilir, eğer iyi bir uzman tarafından ve ilgi çekici bir şekilde hazırlanmışsa, öğrencilerin derse ve konuya güdülenmesinde de önemli rol oynarlar, yazar ünitelerde gerekli soruları araya koymuşsa, bu tür çalışmalar bilgiyi pekiştirmek ve genişletmek için bir fırsat yaratır, iyi bir planlamayla analiz, uygulama ve problem çözümü için gerekli zamanın iyi bir şekilde kullanılmasını sağlar (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Ders kitaplarının avantajlarının yanında dezavantajları da söz konusudur. Özellikle, teknoloji içerikli bilgilere dayanan kitaplar kısa bir süre içerisinde kullanılmaz hale gelebilir, içerdiği bilgiler eskiyebilir, modası geçer, sınıfta öğretmen tarafından tek kaynak olarak kabul ediliyorsa, diğer görsel-işitsel araçların kullanımı ihmal edilir, iyi bir kitabın seçimi zordur, zaman alır, amaçların yazımı için bir araç olarak kabul edilmektedir, oysa kitaplar daha önce belirlenmiş amaçlara göre seçilmelidir, kitaba sıkı bağlılık, ve sürekli olarak seçilen kitabın izlenmesi, bu alanda yazılan daha değerli diğer kitapların gözden kaçmasına neden olabilir, kitaplar, genellikle bilgiyi tek yönlü sunarlar. Zincirleme ve tekdüzen, sunuş biçimi öğrencide düşünmeyi engeller, ezberciliği arttırır, kitaplar, bilgiyi ana hatlarıyla ve yüzeysel olarak sunarlar, kitaplar öğretimi kendi etrafında koşullandırır (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Ders ve yardımcı ders kitaplarındaki bilgilerin bir kısmını ya da tamamını, kimi yönlerden, daha geniş bir biçimde ele alan kitaplara kaynak kitaplar denir. Kaynak kitapların öğretmene göre yazılanları da vardır. Bunlara öğretmen kılavuz kitapları denir (Binbaşoğlu, 1994). Bunun yanı sıra öğrenci için de ders kitaplarının yanında kaynak kitap olarak öğrenci çalışma kitapları hazırlanmıştır.

1.6.1. Öğretmen kılavuz kitabı

Öğretmen kılavuz kitapları öğretmenin dersi nasıl işleyeceğine dair hazır bilgiler veren bir başvuru kitabı niteliğindedir (Demirel, 2000). Öğretmen kılavuz kitapları belirli bir dersin okutulmasında özel olarak öğretmene yardım etmek, rehberlik etmek üzere hazırlanmıştır (Alkan, 1979).

Öğretmen kılavuz kitapları, öğretmenin yatıracığı etkinlikleri, bunların sırasını ve nasıl yapılacağını göstererek daha kısa zamanda öğrenciye rehberlik edilmesini kolaylaştırır. Öğretmenin öğrenciye kazandıracığı davranışlarda ön hazırlık yapmasını sağlar, dersin işlenişinin daha planlı olmasına yardımcı olur (Kılıç ve Seven, 2006).

Kılavuz kitaplar, öğretimde öğretmene pratik öneriler sunarlar. Bunlar programdaki ya da ders kitaplarındaki konuları geliştirmede öğretmene yardım eder. Kılavuz kitaplarda görsel işitsel araçları, plan, okuma, öğretimle ilgili yönergeler ve programı geliştirmeye yardım edecek öneriler de bulunur. Bunların içinden, öğretmen, kendi

durumuna uygun olanları seçerek uygular. Bu kitaplarda bulunan bilgiler öğretmenin öğretim işini planlanmasına yardım eder (Binbaşoğlu, 1994).

Bir öğretmen kılavuzunda her konu için şu alt bölümler bulunabilir: Genel yöntem bilim bilgileri, kitabın nasıl kullanılacağına ilişkin özel bilgiler, her üniteye ilişkin özel bilgiler, ünite düzeyinde belli başlı kavramların açıklanması, bazı fazladan etkinlikler için ipuçları, asıl kitapta bulunmayan sorular, değişik etkinlikler için yol gösterme, değişik problemler, örnekler, çözüm yolları, sınıf dışı öğrenme etkinlikleri için öneriler, uygulamaya dönüştürmek için gösteri bilgileri, konuya yaklaşımda yararlı olabilecek değişik araçlar, gereçler ve teknikler için ek bilgi, bazı değerlendirme soruları, yararlanılabilecek diğer kaynaklar (Ceyhan, 2005).

1.6.2. Öğrenci çalışma kitabı

Öğrenci çalışma kitapları belirli bir dersin okutulmasında özel olarak öğrenciye yardım etmek, üzere hazırlanmış kitap türüdür (Alkan, 1979).

Öğretmen, öğrenci çalışma kitaplarını bazen sınıf içinde alıştırmalar yaptırmak için bazen de sınıf dışında ödev vermek için kullanabilir. Bu kitaplar ek kaynak niteliğindedir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Öğrenci çalışma kitapları, öğrencilerin davranışlarının kalıcı hale gelmesi için gereklidir. Her ders kitabının bir de öğrenci çalışma kitabının olması, ders kitabının daha kullanışlı olması ve çekici olmasını sağlar (Kılıç ve Seven, 2006).

Çalışma kitapları tamamlayıcı, eksiklerini giderecek niteliktedir. Daha çok alıştırmanın gerektiğinde ve beceriye dönük amaçların yerine getirilmesinde öğretmen tarafından devreye sokulabilir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Matematik öğretiminde konu ile ilgili genel ve özel hedeflere ulaşmada matematik ders kitabının önemli bir yeri vardır. Matematiğin genel anlamda diğer derslere göre biraz daha zor ve sıkıcı bir ders olarak algılanmasında matematik ders kitaplarının da payının olduğu düşünülmektedir. Bu da matematik dersi için kitap seçimini daha önemli kılmaktadır (Duman vd., 2001).

1.7. Ders Kitabının Özellikleri

1.7.1. Ders kitabının görsel özellikleri

Grafik, şekil, fotoğraf vb. görsel özelliklerin öğeleri arasındadır. Grafikler, sayısal verilerin görsel simgeleridirler. Grafiklerle verileri yorumlamak tablolara göre daha çabuk ve kolay olmaktadır. Ayrıca grafikler tablolara göre görsel olarak daha etkindir (Demirel, 2003). Resim, şekil, harita ve grafikler de metnin daha iyi açıklanmasına yardım eder (Binbaşoğlu, 1995).

Öğrenmeyi somuttan soyuta olduğu düşünüldüğünde resimlerin çocuklar için daha anlaşılır olduğu, şemalar ve grafiklerin yaşlılar ve daha fazla eğitilmişler için uygun olduğu düşünülmektedir (Alkan, 1979).

2004 yılında Alpan tarafından Görsel Okuryazarlık Kuramı temel alınarak 48 ilke belirlenmiştir. Alpan, ders kitaplarında yer alan görsel öğelerin, “görsellere yer verdim” kaygısıyla gerçekleştirilmekte olduğunu, üstelik bu kaygıyla gerçekleştirilen görsel öğelerin nitelik dışında nicelik açısından da yeterli olmadığını savunmaktadır. Alpan, bilginin ya da mesajın içeriği kadar nasıl düzenlendiği ve iletildiğinin de önemli olduğunu vurgulamaktadır. Günümüzde görsel bilginin kullanımı çoğalmıştır. Görsel dilin evrensel bir dil niteliği kazandığını ve artık bu dilin öğrenilmesi gerektiğini savunmaktadır. Televizyon, reklamcılık ve internetin etkisiyle, 21. yüzyılın birincil okuryazarlığı görsel olacaktır. Öğrenciler imgelerle metin arasında, yazınsal ve figüratif sözcükler arasında akıcı bir biçimde yer değişikliği yapabilmelidirler. Görsel okuryazarlık kuramı da bu gerekçeyle ortaya çıkmıştır. Görsel okuryazarlık kuramı, grafik tasarım, eğitim teknolojisi ve öğretim tasarımı ile de yakından ilgilidir. Grafik tasarım ile eğitim teknolojisi, öğretim tasarımında birlikte işe koşulması gereken önemli iki boyuttur (Eşgi, 2005).

Kullanılan resim ve şekillerin metinle çok yakından ilgili olması, işlevsel olması, iyi ve kolay yorumlanabilmesi; eğiticilik özelliğinin bulunması; sanat değeri taşıması gerekir. Ayrıca ders kitaplarındaki resimlerin; metinle, aynı yüzde, karşılıklı iki sayfada yer alması, sayfaya yanlamasına konulmaması, metnin okunmasını zorlaştırılmaması, renkli olması, kitabın baskısının açık, net renkli; anlatımının öğrenci düzeyine uygun,

konu ile bağlantılı ve anlaşılır olması öğretim açısından tercih edilir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Ders kitabı genel olarak ilgi çekici olmalıdır. Kitabın ilgi çekici olması, kitapta uygun resimlerin bulunmasına ve anlatımın çocuca göre olmasına bağlıdır. Ders kitaplarının ilgi çekici olabilmesi için onların, özellikle göze hitap eden resim, fotoğraf, şema, grafik gibi araçlarla donatılmaları gerekir (Binbaşoğlu, 1994).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilen görsel özellikler şunlardır (Duman vd., 2001):

- Başlıklar görsel tasarım ilkelerine uygun verilmelidir.
- Öğretime yardımcı unsurlar, öğrencilerin gelişim basamaklarına ve konulara uygun olmalıdır.
- Öğretime yardımcı unsurlar (bellek destekleyiciler) estetik yönden uygun, net ve temiz baskılı olmalıdır.
- Varsa istatistik veriler en son bilgileri yansıtmalıdır.
- Öğretime yardımcı unsurlar eğitim durumuna ilgi çekicilik getirmelidir. (Renklerde gerçekçilik, estetik, sayfa düzenleme, iyi algılama için büyüklük, ilişkisiz ayrıntılardan kaçınma)
- Öğretim yaprakları düzenlenmelidir.
- Her bir metin mantıksal bütünlük içerisinde düzenlenmelidir.
- Bölüm uzunlukları işlenen konuların önemine uygun olmalıdır.
- Yazı stili kolay okunabilir biçimde, süsten arınmış ve sade olmalıdır.
- İçindekiler listesi doğru ve yeterince ayrıntılı olmalıdır.
- Resim, harita, grafik vb. gerekli yerde kullanılmalıdır.
- Resim, harita, fotoğraf vb. bulunduğu bölümün içeriğine uygun olmalıdır. Resimler, haritalar, tablolar vb. doğru ve anlaşılır olmalıdır.

- Resmin, haritanın, fotoğrafın vb. başlığı ve alt yazıları açık ve doğru olmalıdır.
- Resimlerde özellikle vurgulanması gereken elemanlara dikkat çekilmelidir.

Öğrencilerin okuduklarının % 10'unu, duyduklarının % 20'sini, gördüklerinin % 30'unu, duyup gördüklerinin% 50'sini belleklerine kaydedilir. Becker'e (1987) göre bu durum göz önünde bulundurulursa kitaplardaki görsel tasarımın öğretimde ne denli etkili olduğu ve ders kitabı seçiminde dikkate alınması gerektiği görülür. Bu nedenle ders kitaplarındaki görsel malzeme, sadece estetik kaygı taşımamalı; öğrencinin derse ilgisini, katılımını, algılamasını kolaylaştırmalıdır (Genç, 2002).

1.7.2. Ders kitabının biçimsel özellikleri

Her şeyden önce, iyi bir ders kitabı, öğretim sürecinin gerektirdiği bütün koşulları üzerinde taşınmalıdır. Bunun için, ders kitabı yazarı, öğrenme psikolojisini ve bunun eğitsel sonuçlarını iyi bilmelidir. Öğretim için gerekli olan ilk koşul, öğrenen kimsenin öğrenme konusuna ilgi duymasıdır. O halde, bir ders kitabının ilk yapacağı iş, öğrencide bu ilgiyi uyandırmaktır (Binbaşıoğlu, 1995).

Ders kitaplarında gerek biçim ve gerekse içerik özellikleri, uzmanların çok ince çalışmaları sonucunda başarılı olabilir. Kitapların biçim ve içerik özellikleri düşünülürken Türk Standartları Enstitüsü'nün 1020 numaralı standart'ı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Ders Kitapları Yönetmeliği göz önünde bulundurulmalıdır. Türk Standartları Enstitüsü ders kitaplarının ideal şeklinin nasıl olması gerektiği konusunda kendi ölçütlerini getirmiştir. Kuşkusuz bu ölçütler tüm yayıncıları ve kitap yazarlarını bağlayacaktır. Türk Standartları Enstitüsü'nün tanımladığı standartlar, ders kitaplarının tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma, muayene ve deneyleri ile piyasaya arz şekline ilişkindir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Kitap kapağı: Ders kitaplarının dış kapağında; kitabın adı, yazarının adı, kullanılacak okul ve sınıf, yayınevinin adı ve simgesi, konuyu tanıtıcı resimler, bulunması gerekir. İlk yaprağın ön yüzünde, kitabın adı, kullanılacağı okul ve sınıf düzeyi, yazar adı ve soyadı, çizen sanatçının, kitapların basıldığı yerin (basımevi) ve yılın bulunması, kitabın uygun bulunduğu ilişkin kurul kararının tarih ve sayısı

bilgisinin bulunması, yayını oluşturanlara saygı açısından gereklidir. Arka yüzünde, genel ve özel yayın seri ve dizi numaraları, telif hakkı, baskı kararı ya da onayı, kaç tane basıldığı, yazar dışında katkısı bulunanların adı ve soyadları bulunur. İkinci yaprakta öğrenciye kitabı tanıtan ve programın genel amaçlarını belirten bir ‘Önsöz’ bulunabilir. Üçüncü yaprağın ön yüzünde ilköğretim 4-8. sınıflarda Türk Bayrağı ve on kıta olarak İstiklal Marşı’nın bulunması gereklidir. Arka yüzünde, Atatürk’ün “Gençliğe Hitabesi”, Atatürk Resmi (altında Mustafa Kemal Atatürk yazısı) bulunur. Arka kapak ön kapakla aynı fiziksel özellikleri taşır. Bazen burada yazarın biyografisi bulunabilir. Arka kapak üzerine, sağ alt köşeye fiyatı, ISBN (sağ alt köşede fiyatın üzerinde yer alacak şekilde), sol alt köşeye ise basımevi veya firmanın adı varsa tescilli markası, adres ve telefonu, basıldığı yıl, baskı adedi, bu standardın işareti ve numarası (T.S. 10220 şeklinde) yazılmalıdır (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Kapak tasarımının ilgi çekici ve anlamlı olması kitaba olan ön yargı için büyük önem taşır.

Cilt: Ders kitaplarının ciltli olması, kitabın en az iki tel ya da iplik dikişle tutturulması, ciltlerin korunması için de sefionlama ya da laklama işleminden geçirilmiş olması gerekir. Kitap rahatça açılmalı, yırtılmayı önlemek için üç yanında kesilmelidir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Kağıt: Ders kitabı, yapılabildiği kadar, fazla parlak olmayan sağlam bir kağıda basılmalıdır (Binbaşoğlu, 1994). Bakanlık 01.05.2008 tarihli açıklamasında 2008-2009 eğitim-öğretim yılında yaklaşık 160.000.000 ders kitabının öğrencilere ücretsiz dağıtılacağını, söz konusu ders kitaplarının basımında T.S. 11610 numaralı standart baz alınmak suretiyle 1. sınıf hamur 80 gr kağıt kullanılmasını benimsediklerini, mevcut ihale dokümanları içerisinde yer alan teknik şartnamelere göre ağartılmış mekanik hamurdan imal edilen 2. sınıf hamur kuşesiz kâğıt kullanılmasını kabul etmeyeceklerini ifade etmiştir. Gerek ders kitabı üreten yayıncılardan ihale yoluyla satın alınacak kitapların gerekse Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü tarafından baskı hizmeti satın alınmak suretiyle tedarik edilecek kitapların muayene ve kabul işlemleri sırasında belirlenecek numunelerin bir üniversiteye ait tam teşekküllü kağıt laboratuvarında tahlil edileceğini ifade etmiştir (M.E.B., 2008).

Boyut ve forma: Ders kitabının boyutları büyük boy için A4, normal boy için A5 boyutuna uygun olmalıdır. Kitap boyutları, kuşkusuz SEKA'nın ürettiği kağıt boyutlarıyla yakından ilişkilidir. 16 sayfa bir formadır. Kitabın forma sayısı ise kitabın türüne ve özelliğine göre değişmekle birlikte, bir ders kitabı 6-10 forma arasında değişiklik gösterebilir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Punto: Yazı karakterleri, harf boyutları ve satır boşlukları bir kitabın okunaklı ve estetik görünümünü büyük ölçüde etkiler (Doyran, 1997). Ders kitabının sayfa düzeni (mizanpajı), harflerin büyüklüğü (puntosu), dize ve harf aralıkları öğrencinin özelliklerine uygun ve güzellik duygularını geliştirici nitelikte olmalıdır. Harfler ilk sınıfta 24 ya da 18 punto olmalı, ileri sınıflarda da gittikçe küçülerek, 16,12,10 puntoya kadar inmelidir. 10 punto normal puntodur. Bunu ancak ergenlikten sonraki gençler okuyabilir. Çünkü göz, en son gelişimine, ancak bu çağda erişir. 8 punto, ders kitaplarında asıl metin olarak kullanılmaz. Ancak, kısa bir zamanda okunup bitecek ya da ara sıra başvurulacak önemli kısımları, asıl metinden ayırmak için kullanılır (Binbaşoğlu, 1994).

Yazı tipi: Bir ders kitabında kullanılan yazı karakterleri çok çeşitli olmamalıdır. Bu durum okurun zihninde karmaşa yaratarak algılamayı güçleştirmektedir (Çoşkun, 1996).

İçindekiler: Bir kitabın içeriği hakkında bilgi edinmenin en kısa yolu kitabın içindekiler listesinin incelenmesiyle gerçekleşir. İçindekiler listesi kitap içinde bir konunun yerinin bulunması için de gereklidir. İçindekiler listesinin işlevsel biçimde düzenlenmesi kitabın kullanılabilirliğini arttırdığı gibi okurun kitaba ilişkin yargısını da etkileyebilir (Alpan, 2008). İçindekiler listesi metin içindeki başlık ve alt başlıklarla tutarlı olmalıdır. İçindekiler kısmında ünite numarası, ünite, konu veya ders adı karşısına sayfa numaraları belirtilerek yer verilmelidir (Ceyhan ve Yiğit, 2005).

Başlıklar: Metin başlıkları okura metinle ilgili ön bilgi veren, okurda çoğu zaman metin hakkında ön yargı oluşmasını dahi sağlayan düzenlemelerdir. Başlıkların çok uzun olması, karmaşık bir dille ifade edilmesi, metnin içeriğini doğru yansıtmaması gibi

sorunları oluşturur. Grafik tasarım açısından bakıldığında, ders kitaplarındaki bölüm başlık listeleri, kitabın genel sayfa düzenine uygun olmalıdır. Bölüm başında ana ve alt başlıklar, metin içindeki aşamalı sisteme dikkat edilerek verilmelidir. Okunabilirlik, açık seçiklik, yalınlık başlık listelerinin hazırlanması sırasında dikkat edilmesi gereken unsurlardır (Alpan, 2008).

Sözlük: Ders kitapları çoğunlukla bir konu alanını içerir. Konu alanlarının öğrencilere göre değişen bilinmeyen sözcükleri ve teknik terimleri bulunmaktadır. Ders kitaplarının içeriği öğrenci düzeylerine göre ayarlandığı için, düzey arttıkça, konu alanına özgü yeni sözcük ve teknik terim miktarlarında artış olmaktadır. Sözlük kullanmak öğrenci ya da okur için okumasını ya da öğrenmesini destekleyici bir alışkanlıktır ve kitabın amacına ulaşmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Ders kitabının sonunda bulunması gereken sözlüğün grafiksel olarak düzenlenmesi dikkat edilmesi gereken unsurlardandır. Sözlük bölümünde genel sayfa tasarımına uyulmalıdır. Kronolojik sırayla verilen sözcükler baş harflerine göre kolayca bulunabilmesi için her harfin grubunun bloklanması açık ve net yapılmalıdır. Bir harften diğerine geçişte yeterince boşluk bırakılmalıdır. Bilinmeyen sözcükler ya da terimler dikkat çekici biçimde yazılmalıdır. Renkli ya da koyu yazma, en uygun vurgulama yöntemidir. Farklı yazı karakteri kullanma, altını çizme, büyük harfle yazma ise en uygunsuz sözcük vurgulama yöntemleridir. Sözcükleri tanımlayıcı tümceler ise normal koyulukta, ana metin içinde geçen yazı renginde ya da ton değerinde yazılmalıdır. Sözlükte kitabın genelinde kullanılan harf karakterinin kullanılması yerinde olur. Sözlük bölümü yalın bir görünümde olmalıdır. Süsleyici öğelere ve çok renge yer verilmemelidir (Alpan, 2008).

Kaynakça: Kaynakça genellikle bir kitabın son sayfasıdır ve kitabın içeriğinin oluşmasında yararlanılan kaynakların alfabetik sıraya ve kaynakça yazım kurallarına göre listelenmesidir. Araştırma içerikli, temel başvuru kitaplarında, kaynakçaya bilimsel ilkeler ve etik kurallar gereği yer verilmektedir (Alpan, 2008).

1.7.3. Ders kitabının içerik özellikleri

Kitapların öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin işlevlerini gereği gibi yerine getirebilmeleri için eğitsel bir ortam olarak bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bu özellikler kitabın içeriği, içeriğin işlenme biçimi, düzeni ve mekanik yapısı ile ilgilidir. İçerik ve işlev yönünden hiçbir ortam kitaba eşit değildir. Öğrencilere eğitim programlarıyla ilgili etkinliklerinde bilgi veren, belirli ipuçları veren ve onları hedefler doğrultusunda gerekli davranışları kazanmak üzere inceleme ve araştırma yapmaya yönlendiren bu ortam öğretme-öğrenme süreçlerinin temel öğelerinden biridir. Kitap, öğretim programlarında yer alan ünite ve konularla ilgili bütünlük arz eden bilgileri öğrencilerin hizmetine sunması, onlara tekrar, pekiştirme, sınava hazırlanma ve kendi hızlarına uygun olarak çalışma olanağı sağladığından kullanışlı ve ekonomik bir araç olarak önem taşır (Alkan, 1979).

Ders kitaplarının, sağlıklı ve işlevli olarak eğitimde yer alabilmesi çok sayıda niteliği taşımasını gerektirir. Örneğin; anlaşılabilirlik, gerçeğe uygunluk, sürükleyicilik, biçim ve içerikte bütüncülük bir birliktelik öğeleri her ders kitabında ön koşul olarak kabul edilen niteliklerdir. Ders kitaplarında konulan içerikler, dolaysız olarak toplumun gereksinimlerinde ve ideallerinde anlam taşır. Demokratik çağdaş ve özgürlükçü bir tutumun kişilik özelliği olarak yerleştirilmesi, kitapların biçim ve içerik olarak bilimsel, sanatsal ve teknolojik üretimin yetkinliğini, yaratıcı ve atılcı yaşama anlayışını gerçekliğin duyumsal ve zihinsel irdelenmesini sağlayan bilgiler bütünü taşımak zorundadır. Bu anlamda toplumsal gereksinimlerin doğru tanımlanıp, eğitim hedeflerinin biçim ve içerik bütüncül anlamda ders kitaplarına yansımaları sağlanmalıdır (Doyran, 1997).

Ders kitabı, öğretim programına tamamen uygun olarak hazırlanmalıdır. Öğretilecek bilgi yalın olarak ve öğretme-öğrenme etkinliklerini yönlendirecek ve zenginleştirecek bir yapıda düzenlenmelidir. İçerik yönünden kitaplar, ders programlarının hedeflerine uygun, bilimsel ve edebi değeri olan, doğru, objektif bilgi içeren, niteliklere sahip olmalıdırlar. İçeriğin işlenme biçimi yönünden de öğrenci düzeyine uygun bir üslup ve anlatım tarzı, hedef alınan öğrenim düzeyine uygun sözcüklerle anlatım, okuyucuya teşvik ve bilgi vermenin ötesinde zenginleştirici

etkinliklere yönelticilik, bireysel farklılıklara uyarlanabilirlik, düşünmeyi geliştirme gibi özelliklere sahip olması gerekir (Alkan, 1979).

Binbaşıoğlu'na (1994) göre ise, ders kitabı, eğitim amaçlarının gerçekleşmesine yardım etmelidir ve öğretim programına uygun olmalıdır. İyi bir ders kitabı, öğretim programındaki konuları uygun bir sıra izleyerek incelemeli, doğru bilgi vermeli. Ders kitabı yalnızca bilgi vermekle kalmamalı, öğrenciyi kendi kendine etkin kılacak önlemleri almalı, bu yoldan onları yaratıcı etkinliklere götürmelidir. Bundan başka, ders kitabı, bilinen noktalardan konuya girerek, yalın ve düz bir ifadeyle yazılmalıdır. Ders kitabında açıklamalar yapılırken önemli kısımların yinelenmesinde bir sakınca yoktur, konunun iyice öğrenilmesi ve geçmiş derslerle bağ kurulabilmesi için, kimi zaman, ders kitaplarında bir görüş, ara ara açıklanabilir, bu iyi bir öğretim için zorunludur. Bu nedenle, bu gibi yinelemelerin, öğretmen ve okuyucular tarafından hoş görülmesi gerekir. Ders kitabının düzenlenişi, öğrenmeyi sağlayacak biçimde olmalıdır. Ders kitabı öğrenmek istediği şeyin özünü, önce her paragrafın başında vermeli, sonra örnekler vererek derinliğine inmelidir. Bütün bu işleri yaparken, öğretim ve öğrenme ilkeleri gözönünde bulundurulmalıdır. Özellikle kolaydan zora ve bilinenen bilinmeyene ilkesine uymak gibi. Öğretmen konuyu işlerken kavramlara, tanımlara, ilkelere ve yasalara tümevarımsal bir yöntemle ulaşır. Ders kitabı, öğretmen bu işlemi yaparken bir araç olarak kullanılır. 16 yaşına kadar kişilerin okuyacağı kitaplarda bilgilerin sunuluşunda tümevarım yöntemi egemen olmalıdır. Çünkü, bu zamanda ya da bu zamana kadar, çocuk zihni, daha çok bu yöntemle çalışır. Oysa bizde hala çocuğun karşısına, önce bir tanım ile çıkılır; sonra o tanıma uygun örnekler verilir.

İçerik düzeni açısından kitabın, program hedeflerine uygun bir yapı ve organizasyon, bölümler arasında iyi organize edilmiş özetler ve tekrarlar, yazılı anlatımı destekleyici şekil, fotoğraf, grafik, resim, şema, harita,,tablolar, önerilen etkinliklerin bilgi kazandırıcı ve pratik olması, eksiksiz düzen ve içindekiler kısmı, yeni ve zengin yapıtları içeren kaynaklar listesi, gibi özelliklere sahip olması gerekir (Alkan, 1979).

1.7.4. Ders kitabının araştırma ve değerlendirme özellikleri

Bir ders kitabının en önemli kısmı çocukları araştırmaya yöneltecek olan çalışma ve araştırma sorularıdır. Öğrencileri çalışma ve araştırmaya yöneltecek soruların da bir

özelliği olması gerekir. Bunlar, öğrencilere birtakım ipuçları vererek, öğrencilerin sorunlarını çözmeye yardım etmelidir. Bu sırada onları da etkinliğe yönleltmelidir. Çalışma ve araştırma soruları yardımıyla öğrenci kendi çabalarıyla öğretim yapma olanağına kavuşur. Bu nedenle, çalışma ve araştırma sorusu olarak yazılacak her maddenin, ustaca hazırlanmış olması gerekir (Binbaşıoğlu, 1995).

Ünite sonlarında bulunan değerlendirme soruları ünitenin tamamını değerlendirecek nitelikte olmalıdır. Soru sayısı ve çeşitinin fazla olması da öğrencilere edindikleri bilgileri farklı şekillerde kullanma fırsatı verir. Böylece öğrenciler ezberlemeyi değil kavramayı öğrenirler.

Ders kitaplarında bulunması gereken özellikleri özetlersek; ders kitabı kuru bilgilerle doldurulmamalı; toplumun değerlerini, çağdaş değişme ve gelişmelerini yansıtmalıdır. Etkili bir ders kitabı öğrencinin ilgisini çekmeli, öğrencide derse karşı ilgi uyandırmalıdır. İçinde resimler, grafikler, hikayeler olmalıdır. Etkili bir ders kitabı öğrencinin kendi kendine öğrenmesi için fırsatlar sunabilmelidir. Öğrencilere çeşitli yönerge, açıklama ve ipuçları verilmelidir. Öğrencinin kendi kendini pekiştirmesini sağlamalı ve devamlı olarak güdülenmelidir. Bilgiler arasında kopukluk olmamalı, bağlantı iyi kurulmalıdır. Metinler açıklanırken sade bir dil kullanılmalı, soyut ifadeler yerine somut ve güncel bilgilere yer verilmelidir. Kitabın görsel olarak zengin olması, albenisinin olması gerekir (Ergün, 2008). İçerdiği soru çeşitinin de konuların kavranabilmesi için yeterli olmalıdır.

Şüphesiz ders kitaplarının yukarıda belirtilen özellikleri ne ölçüde taşıdığı en iyi bu kitapları en çok kullanan öğretmenlerin görüşleri alınarak değerlendirilebilir.

1.8. Araştırmanın Problemi

İlköğretim matematik öğretmenlerinin 6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.9. Araştırmanın Alt Problemleri

1. 6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları ile ilgili görüşler, cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

2. 6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları ile ilgili görüşler, hizmet süresi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. 6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları ile ilgili görüşler, mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Matematik öğretmenlerinin 6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları ile ilgili görüşleri, ders kitaplarını seçmek istedikleri yöntem değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
5. 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarının alt boyutlarının öğretmen görüşlerine göre sıralanışı nasıldır?

1.10. Araştırmanın Amacı

Ders kitapları, öğretmen ve öğrenci için önemli bir araçtır. Ders kitapları öğretim programına ve öğrencinin seviyesine uygun, ilgi çekici ve çalışma isteğini artırıcı nitelikte olmalıdır. Bugüne kadar hazırlanan ders kitaplarına bakıldığında birçok hata içerdikleri görülmektedir. Bu çalışmanın amacı yeni programa uygun olarak hazırlanan ve uygulanan 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarına ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir.

1.11. Araştırmanın Önemi

Ders kitaplarının en önemli kullanıcılarından biri de öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin ders kitaplarına ilişkin görüş ve önerileri oldukça önemlidir. Bu araştırmanın amacı ilköğretim matematik öğretmenlerinin 6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları ile ilgili görüşlerinin neler olduğunu tespit etmektir. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular, 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarının var olan durumunun ortaya konması, eksikliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi yönünde önerilerin belirtilmesi ve yeni matematik programının uygulanması bakımından önemlidir. Araştırma bulguları, ders kitaplarının hazırlanmasında ve bundan sonra bu alanda yapılacak çalışmalara veri sağlayacak nitelikte olması bakımından önem taşımaktadır.

1.12. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma 2007-2008 öğretim yılı bahar döneminde Bursa ilinin İnegöl ilçesinde görev yapmakta olan 60 ilköğretim matematik öğretmeninden elde edilen veriler ile sınırlandırılmıştır.

1.13. Araştırmanın Sayılıları

Bu araştırmada kullanılan örneklemin İnegöl ilçesindeki ilköğretim matematik öğretmenlerinin ders kitapları üzerindeki görüşlerini temsil edecek nitelikte olduğu düşünölmektedir. Matematik öğretmenlerine sorulmak üzere hazırlanan ankette verilen cevapların öğretmenlerin düşöncelerini doğru olarak yansıttığı varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde matematik ders kitapları ile ilgili yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

Toprak (1993), “İlkokul Ders Kitaplarının Öğretim Programına Uygunluğunun Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde ilkokul 4. ve 5. sınıf Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Türkçe ders kitapları, derslerin amaçlarına uygunluğu, konuların nasıl işlendiği ve düzenlendiği, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına ne derece uygun olduğu dil, anlatım ve fiziksel özellikleri yönünden ne durumda oldukları araştırılmıştır.

Bu araştırmaya göre; kitapların, konuların işlenişinde, programda belirtilen ve uyulması gereken ilke ve amaçlara uygunluk açısından yetersiz kaldığı, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Türkçe kitaplarında içeriğin seçilmesi konusunda gerekli önem ve hassasiyetin gösterilmediği, kitapların öğrenciler arasında mevcut olan bireysel farklılıklar dikkate alınmadan hazırlandığı, kitaplarda konuları destekleyen resim, grafik, alıştırmalar ve soruların azlığı, yetersizliği, dil ve anlatım özellikleri açısından Sosyal Bilgiler ve Türkçe kitaplarının yetersiz kaldığı sonuçlarına varılmıştır.

Yalçın (1994), metinden öğrenme ilkelerine göre hazırlanan ders kitaplarının, geleneksel ders kitabına göre öğrenci erişimi üzerindeki etkilerini değerlendirmek amacıyla bir araştırma gerçekleştirmiştir. Sonuçlara göre; metinden öğrenme ilkelerine göre hazırlanan ders kitaplarının, geleneksel ders kitabına göre, bilişsel alanın bilgi kavrama ve uygulama düzeyinde ve kalıcılık bakımından öğrencilerin toplam erişimleri üzerinde daha etkili olduğu bulunmuştur.

Esirgemez (1995), “İlkokul Matematik Ders Kitaplarının Öğrenmeyi Sağlamadaki Katkıları” adlı yüksek lisans tezinde, öğretmen görüşlerine başvurmuştur. Araştırma Bolu ili, Düzce ve Cumaova ilçelerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada matematik ders kitaplarının içeriğinin, anlatım biçiminin, öğrenci ilgi ve beklentilerine uygunluğu

araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin çoğunun ilköğretim matematik ders kitaplarını yetersiz bulduğu sonucuna varılmıştır.

Dayak'ın (1998) "İlköğretim 5. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Eğitim Öğretime Uygunluğunun Değerlendirilmesi" adlı araştırmasının örneklemini İstanbul İli Kartal İlçesi'nde bulunan 12 ilköğretim okulunda görevli 55 öğretmen ile 332 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin verdikleri cevaplara göre, 5. sınıf matematik ders kitaplarının matematik öğretimi için yeterli düzeyde bir araç olmadığı, öğrencilerin büyük bir bölümünün matematik ders kitabından etkili biçimde yararlanamadığı, gereksiz bilgi ve ayrıntıya yer verildiği, yeterli sayıda örnek soru ve bunların açık, net ve aşamalı çözümlerine yer verilmediği, tanımların açık ve net olmadığı, noktalama ve imla hatalarının bulunduğu, öğrencilerin matematik çalışırken matematik ders kitabı dışındaki kaynaklardan yararlandığı, konular işlenirken kolaydan zora, basitten karmaşığa, yakın çevreden uzağa, somuttan soyuta ilkelerine dikkat edilmediği, sayfalarının ise kaliteli bir kağıda basılmadığı, cildin sağlam olmadığı, konu ve ünite sonlarındaki değerlendirme soru tür ve sayılarının yeterli düzeyde olmadığı, resim, fotoğraf ve şekillerin öğrenci düzeyine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra, harflerin büyüklüğünün uygun olduğu, matematik ders kitaplarının taşımaya elverişli olduğu, konular arasında bağlantı kurulduğu, önemli bilgilerin renkli işaretle veya altının çizilmesiyle ön plana çıkarıldığı, konu sonlarında çözümlü alıştırmalara yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Estetik bakımında yeterli ve göz sağlığına uygun olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar ise öğrencilerin cevaplarına göre daha olumsuz bulunmuştur.

Şimşek (2001), lise 3. sınıf matematik ders kitaplarının öğrenmeye sağladığı katkıları üzerinde çalışmıştır. Araştırmada öğretmenlerin tamamına yakınının okullarda okutulan ders kitaplarını zümre kararı ile seçmiş oldukları görülmüştür. Öğretmen ve öğrenciler ders kitaplarını biçim ve içerik yönünden yetersiz bulmuşlar, ders kitabı yanında yardımcı kitapların da gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Arseven'in (2003), "İlköğretim 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Uzman Görüşleri" adlı yüksek lisans çalışması Ankara İli Keçiören ve Elmadağ İlçelerinde toplam 28 öğretmen, 287 öğrenci, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Ders Kitabı Hazırlama ve İnceleme Bölümü'nde görevli 7 uzman ile yapılmıştır. Öğretmen görüşleri doğrultusunda genel

görünüm, ölçme ve değerlendirme, fiziksel özellik, içerik, öğrenme-öğretme ilkelerine uygunluk konularında eksiklikler olduğu, matematik programına uygunluğu, dil ve anlatım özelliklerinin yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci görüşleri de öğretmen görüşlerine paralellik göstermektedir. Uzman görüşlerine göre, ders kitaplarının ders kitapları yönetmeliğine uygunluğu, programdaki yeni yaklaşımların ders kitaplarında kullanılması konusunda eksikliklerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Işık'ın (2003), "İlköğretim Okullarının 7. Sınıflarında Okutulan Matematik Ders Kitaplarının İçerik, Öğrenci Seviyesine Uygunluk ve Anlamlı Öğrenmeye Katkısı Yönünden Değerlendirilmesi" adlı doktora tezinde Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinden raslantısal olarak belirlenen 14 ilinden, 7. sınıf derslerine giren toplam 807 matematik öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Ders kitabının içeriğini oluşturan konuların, Türk Milli Eğitiminin amaçları ve ilkelerine uygun olduğu, eğitim programlarında belirlenen amaçları kapsadığı belirtilmiştir. Özel ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından basılan kitaplar öğretmenlerin büyük bir bölümü tarafından yeterli bulunmuştur. Bunun yanında soru tipleri yeterli bulunmamış, öğrenilen konuların gerçek yaşam durumlarına ve diğer alanlara aktarabilme becerisini kazandırabilecek bir formata sahip olmadıkları belirtilmiştir. Şekil, fotoğraf, tablo ve benzeri unsurlara yeterince yer verildiği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin birçoğu programdaki süre dağılımlarının ve ders kitaplarında yer alan konuların öğrenci seviyesine uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Altun vd., (2004), "Liselerde Matematik Ders Kitaplarının Kullanım Şekli ve Sıklığı" adlı çalışmada öğretmenlerin görüşlerine başvurmuştur. Bilgi toplama amacıyla geliştirilen form ders kitabını tanıma ve kullanma düzeyi, ders kitabının nitelikleri, ders kitabının kullanımını etkileyen faktörlerle ilgili sorular olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. Araştırmaya toplam 127 öğretmen katılmıştır. Bulgular öğretmenlerin, ders kitabına bağlı kalmanın bütün derse ayrılan zamanla kıyaslandığında bunun yarı yarıya veya daha az olduğunu, günümüzde ders kitabı kullanma sıklığının eski yıllara göre azaldığını, derse hazırlanırken test kitaplarından daha çok yararlandıklarını ortaya koymuştur. Bir anlamda ders kitabı sistemdeki işlevini yitirmiş, bunun yerini test kitapları almıştır. Öğretmenler ders kitaplarının konuları ele

alış şeklini iyi bulmalarına rağmen, soru yapısını uygun bulmadıkları, uygulamalı çalışmalara yeterince yer verilmediği ve örneklerin tekdüze olduğunu düşündükleri için ders kitabından uzaklaşmış olduklarını belirtmişlerdir.

Bütün'ün (2004), "İlköğretim Matematik Ders Kitaplarının Öğretmenler Tarafından Kullanılma Düzeyleri Özel Durum Çalışması" adlı araştırmasının amacı matematik ders kitaplarından nasıl yararlandığını ortaya çıkarmak ve öğretmenlerin kitapların kullanımlarına ait fikirlerini tespit etmektir. Çalışmanın örnekleme, Trabzon merkezindeki 6 ilköğretim okulundan seçilen 6 matematik öğretmenidir. Araştırma sonucunda matematik ders kitabındaki hazırlık çalışmalarının ve matematik etkinliklerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Semerci (2004) tarafından yapılan çalışmada, Elazığ il merkezinde çalışan 275 sınıf öğretmenine, 2002-2003 bahar yarıyılında ilköğretim ders kitaplarını genel değerlendirme formu uygulanmıştır. İlköğretimde kullanılan matematik ders kitaplarının değerlendirilmesinde, öğretmen görüşlerine göre ilköğretimde (1.-5. sınıf) matematik ders kitaplarının yeterli olduğu belirlenmiştir.

Şahin (2005), çalışmasını lise 1. sınıflardaki matematik derslerinde okutulan ders kitaplarının ve yardımcı kitapların öğrenmeyi sağlamadaki ve ÖSS'ye katkıları yönünden öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlamıştır. İstanbul İli dahilinde, dokuz lisede görev yapan öğretmenler ile bu okullardaki öğrenciler çalışmaya katılmıştır. Araştırma sonucunda lise I. sınıflarda okutulan matematik ders kitaplarının öğrenmeyi sağlamadaki ve ÖSS'ye katkılarının, öğretmen anketinin sonuçlarına göre yeterli olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak öğrenci anketi sonuçlarına göre, kullanılan kitapların yeterli olmadığı ve yeniden gözden geçirilmesinin gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nicol and Crespo (2006), tarafından yapılan çalışmanın amacı öğretmenlerin ders kitaplarını nasıl kullandıklarını ve yorumladıklarını incelemektir. Çalışma sonunda öğretmenlerin dersi işlerken çeşitli yaklaşımlara sahip oldukları, ders kitabına birebir bağlı kalmadıkları, içeriği geliştirdikleri, öğretmen kılavuz kitaplarında olmayan veya ders kitaplarında bulunmayan zor sorular sordukları ve yaratıcılıklarını kullandıkları görülmüştür.

Işık (2008) araştırmasını, ilköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin matematik ders kitaplarını kullanma düzeyi, sıklığı, kitap kullanımlarını etkileyen faktörler ve ders kitabından beklentilerini belirlemek amacıyla yapmıştır. Bu araştırmaya yönelik olarak, 2005-2006 öğretim yılında Erzurum il merkezinde görev yapan 93 matematik öğretmenine anket uygulanmıştır. Bu araştırmadan sonunda ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

1. Araştırma sonunda matematik ders kitaplarının öğretmenler tarafından ders esnasında her zaman kullanılmadığı ve önceki yıllara göre ders kitabı kullanım sürelerinde de bir azalma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2. Öğretmenlerin büyük bir kısmının konu veya ünite sonundaki soru veya testlerin öğrenciler tarafından çözülmesini istedikleri, buna paralel olarak öğretmenlerin ders kitabı kullanma amaçlarının ilk sırasında öğrencilere ödev vermek olduğu görülmüştür.
3. Bilimsel içerik, dil ve anlatım, eğitsel tasarım ile görsel tasarım ve ölçme değerlendirme etkinliklerinin ihmal edildiği gözlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, veri toplama aracının hazırlanması ile verilerin toplanması ve çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Yeni programla beraber yenilenen 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarını öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmeyi amaçlayan bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasında, birlikte değişim varlığı ve/ veya derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 1998; Kıcaali İftar, 1998). Bu model çerçevesinde ilköğretim ikinci kademesinde görev yapan matematik öğretmenlerinin konu ile ilgili görüş ve önerileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Bursa İli'nin İnegöl ilçesi ilköğretim okullarının ikinci kademesinde görev yapan 71 matematik öğretmeni (ilçe merkezi:50 ve köy:21) oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise; evrenden raslantısal olarak seçilen 2007-2008 eğitim-öğretim yılında İnegöl ilçe merkezinde görev yapan 46 matematik öğretmeni ve köyde görev yapan 14 matematik öğretmeni olmak üzere toplam 60 matematik öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarının değerlendirilebilmesi için, ilköğretim ikinci kademe matematik öğretmenlerinden gerekli verileri toplamak amacıyla bir veri toplama aracı geliştirilmiştir. Veri toplama aracının hazırlanmasında,

öncelikle matematik ders kitaplarıyla ilgili literatür taraması yapılmış, veri toplama araçları incelenmiştir. Daha sonra ilköğretim matematik öğretmenleriyle görüşme yapılarak görüşleri alınmış ve bu doğrultuda anket soruları hazırlanmıştır. Oluşturulan anketin yapılan çalışmayı en iyi şekilde ölçmesi için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Bunun için; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesinde bulunan uzmanlardan görüşleri alınmış bu yönde gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Ankette öğretmenlerin demografik özellikleri için 5 madde, 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarının görsel özelliklerini ölçmek için 9 madde, biçimsel özelliklerini ölçmek için 21 madde, içerik özelliklerini ölçmek için 24 madde, alıştırma ve değerlendirme özelliklerini ölçmek için 13 madde, yardımcı materyaller özelliklerini ölçmek için 8 madde bulunmaktadır. Anket toplam 80 maddeden oluşmaktadır.

80 maddeden oluşan anket 5’li likert tipinde hazırlanmıştır. Her maddeye verilecek cevap kodları 1 ile 5 arasında değişmektedir. Dereceleme maddeleri “1- kesinlikle katılmıyorum, 2- katılmıyorum, 3- kararsızım, 4- katılıyorum, 5- kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinden oluşmaktadır. Anketin güvenilirliğini belirlemek için raslantısal olarak seçilen 30 öğretmene anket uygulanmıştır. Anketin güvenilirlik katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır. Bu değer veri toplama aracının güvenilirliği için yüksek derecede güvenilir değer olarak kabul edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Bursa Milli Eğitim Müdürlüğü’nün B.08.4.MEM.4.16.00.07-050 sayılı araştırma izni ile veri toplama aracı (Ek 2), 2007-2008 öğretim yılı bahar döneminde Bursa İli’nin İnegöl İlçesi’nde görev yapan 60 ilköğretim matematik öğretmenine uygulanmıştır. Yapılan çalışmada anketler araştırmacı tarafından dağıtılmıştır. Bunun amacı, öğretmenlerin anketi dikkate almaları ve anketlerin eksiksiz toplanmasıdır. Araştırmada incelenen kitaplar, 6. sınıflarda kullanılan güneş yayınları, 7. sınıflarda kullanılan pasifik yayınlarıdır.

3.1. Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS 13.0 paket programından yararlanılmıştır. 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarının görsel özellik, biçimsel özellik, içerik özelliği, alıştıırma ve değerlendirme özelliği, yardımcı materyaller özelliği alt boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplamaları yapılmış, öğretmen görüşleri karşılaştırılırken tek yönlü varyans analizi ve t-testi kullanılmıştır.

Öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı 0,05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerine, araştırmanın problem cümlesine ve alt problemlerine dayalı olarak elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

Tablo 1’de araştırmaya katılan 60 matematik öğretmenin; cinsiyetini, hizmet süresini, mezun olunan eğitim kurumunu ve ders kitaplarını nasıl seçmek istedikleri maddesine verdikleri yanıtları belirten yüzdeler ve frekans dağılımı gösterilmiştir.

TABLO 1: Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

	f	%		f	%
Cinsiyet			Mezun Olunan Eğitim Kurumu		
Erkek	35	58,3	Eğitim Fakültesi	49	81,7
Kadın	25	41,7	Diğer	11	18,3
Meslekteki Hizmet Süresi			Ders Kitabını Nasıl Seçmek İsterdiniz?		
1-5 Yıl	25	41,7	Zümre Öğretmenleri ile	43	71,7
6-10 Yıl	17	28,3	Kendim	17	28,3
11 Yıl ve Üzeri	18	30,0			

Tablo 1’den görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğretmenlerin 35’i (%58,3) erkek, 25’i (%41,7) kadındır. Örneklemi oluşturan öğretmenlerin 25’i (%41,7) 1-5 yıl, 17’si (%28,3) 6-10 yıl, 18’i (%30,0) 11 yıl ve üzeri hizmet süresine sahiptir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde öğretmenlerin 49’unun (%81,7) eğitim fakültesi, 11’inin (%18,3) ise diğer eğitim kurumlarından mezun oldukları görülmektedir.

‘Ders kitaplarını nasıl seçmek isterdiniz?’ maddesine öğretmenlerin 43’ü (%71,7) zümre öğretmenleri ile 17’si (%28,3) kendim yanıtını vermiştir.

Bu verilere bakıldığında öğretmenlerin büyük bir kısmının kullanacakları kitapları zümre öğretmenleri ile fikir alış verişini yaparak seçmek istedikleri söylenebilir.

Şimşek’in (2001) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin tamamına yakının okullarda okutulan ders kitaplarını zümre kararıyla seçmiş olduğu görülmektedir.

4.2. Matematik Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 6. ve 7. sınıf matematik ders kitaplarının; görsel özellik, biçimsel özellik, içerik özelliği, alıştırmaya ve değerlendirme özelliği, yardımcı materyaller özelliği alt boyutlarına ilişkin maddelere verdikleri yanıtlar incelenmiş, bu inceleme sırasında maddelerin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak tablolar yardımıyla gösterilmiştir.

Aşağıdaki bölümlerde sırasıyla öğretmenlerin cinsiyetleri, hizmet süreleri, mezun olunan eğitim kurumları, ders kitabını seçmek istedikleri yöntem açısından, görsel, biçimsel, içerik, alıştırmaya ve değerlendirme, yardımcı materyaller alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır.

4.2.1. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 35’i erkek, 25’i kadındır. Öğretmenlerin cinsiyetleri açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile araştırılmıştır.

Cinsiyet değişkeni açısından 6. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar Tablo 2’de verilmiştir.

TABLO 2: Cinsiyet Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Görsel Özellik	Erkek	35	3,1746	0,63273	-2,160	0,035
	Kadın	25	3,4844	0,47778		
Biçimsel Özellik	Erkek	35	3,2980	0,47945	-0,451	0,654
	Kadın	25	3,3486	0,38874		
İçerik Özelliği	Erkek	35	3,0917	0,53853	1,349	0,183
	Kadın	25	2,8983	0,55370		
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Erkek	35	2,7824	0,70661	1,612	0,113
	Kadın	25	2,4769	0,73581		
Yardımcı Materyal Özelliği	Erkek	35	2,9750	0,72874	-0,203	0,840
	Kadın	25	3,0100	0,60264		

Yapılan test sonucunda cinsiyet değişkeni açısından öğretmen görüşleri arasında, anlamlı fark $p = (0,035 < 0,05)$ sadece görsel özellik alt boyutunda ortaya çıkmıştır. Görsel özellik alt boyutunda, kadın öğretmenlerin ortalamaları (3,4844), erkek öğretmenlerin ortalamalarından (3,1746) yüksektir. Görsel özellik bölümündeki sorulara kadın öğretmenlerin daha fazla katıldığı söylenebilir. Bu sonucu bayanların görselliğe daha fazla önem verdikleri şeklinde yorumlayabiliriz.

4.2.2. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet süresi değişkenine göre karşılaştırılması

Öğretmenlerin hizmet süreleri açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı varyans analizi ile araştırılmıştır. Hizmet süresi değişkeni açısından 6. sınıf

matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar Tablo 3’de verilmiştir.

TABLO 3: Hizmet Süresi Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Hizmet Süresi	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Görsel Özellik	Gruplar Arasında	0,031	2	0,015	0,043	0,958	—
	Gruplar İçi	20,460	57	0,359			
	Genel	20,491	59				
Biçimsel Özellik	Gruplar Arasında	0,197	2	0,099	0,498	0,610	—
	Gruplar İçi	11,282	57	0,198			
	Genel	11,480	59				
İçerik Özelliği	Gruplar Arasında	1,032	2	0,516	1,758	0,182	—
	Gruplar İçi	16,731	57	0,294			
	Genel	17,763	59				
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Gruplar Arasında	1,977	2	0,989	1,920	0,156	—
	Gruplar İçi	29,354	57	0,515			
	Genel	31,331	59				
Yardımcı Materyal Özelliği	Gruplar Arasında	2,809	2	1,405	3,339	0,043	A-B
	Gruplar İçi	23,981	57	0,421			
	Genel	26,790	59				

A: 1-5 yıl, B: 6-10 yıl, C: 11 yıldan fazla

Tablo 3 incelendiğinde hizmet süresi değişkenine göre 6. sınıf ders kitaplarının sadece yardımcı materyal alt boyutunda anlamlı bir fark $p=(0,043<0,05)$ ortaya çıkmıştır. 1-5 yıllık hizmet süresine sahip öğretmenlerin ortalamaları 6-10 yıllık hizmet süresine sahip olan öğretmenlerin ortalamalarından daha yüksektir. Yardımcı materyal alt boyutu konusunda 1-5 yıllık hizmet süresine sahip öğretmenlerin 6-10 yıllık hizmet süresine sahip olan öğretmenlerden daha olumlu düşündükleri ortaya çıkmıştır. Bu sonucun sebebi 1-5 yıllık hizmet süresine sahip olan öğretmenlerin 6-10 yıllık hizmet süresine sahip olan öğretmenlerden bu konu ile ilgili daha fazla bilgi sahibi olmaları, yeniliklere daha açık olmaları olabilir. Aynı zamanda bu sonucu, 1-5 yıllıklar yeni öğretim programını daha etkin kullandıklarından dolayı yardımcı materyallerin gerekliliğinin daha fazla farkındadırlar şeklinde yorumlayabiliriz.

4.2.3. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre karşılaştırılması

Öğretmenlerin mezun olduğu eğitim kurumu açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile araştırılmıştır.

Mezun olunan eğitim kurumu değişkeni açısından 6. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar incelenmiş bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

TABLO 4: Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Mezun Olunan Eğitim Kurumu	N	Ortalama	Standart sapma	t	p
Görsel Özellik	Eğitim Fakültesi	49	3,3515	0,49345	0,924	0,374
	Diğer	11	3,0909	0,90515		
Biçimsel Özellik	Eğitim Fakültesi	49	3,2702	0,46101	-2,646	0,013
	Diğer	11	3,5368	0,25296		
İçerik Özelliği	Eğitim Fakültesi	49	2,9821	0,53108	-0,770	0,455
	Diğer	11	3,1402	0,63253		
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Eğitim Fakültesi	49	2,6562	0,73482	0,024	0,981
	Diğer	11	2,6503	0,73570		
Yardımcı Materyal Özelliği	Eğitim Fakültesi	49	3,0485	0,65143	1,327	0,206
	Diğer	11	2,7273	0,74124		

Tablodan görüldüğü gibi mezun olunan eğitim kurumu açısından öğretmen görüşleri arasında, anlamlı fark $p=(0,013<0,05)$ sadece biçimsel özellik alt boyutunda ortaya çıkmıştır. Biçimsel özellik alt boyutundaki sorulara, diğer eğitim kurumlarından mezun olan öğretmenlerin daha fazla katıldığı söylenebilir. Eğitim fakültelerinde “konu alanı ders kitabı incelemesi” dersi verilmektedir. Buna bağlı olarak eğitim fakültesi mezunları bu konularda daha fazla bilgiye sahip oldukları için eksiklikleri daha net görüp bundan dolayı kitabın biçimsel özelliğini kurallara uygun bulmamış olabilirler.

4.2.4. 6. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin ders kitabını seçmek istedikleri yönetime göre karşılaştırılması

Öğretmenlerin ders kitabını seçmek istedikleri yöntem açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile araştırılmıştır.

Ders kitabını seçmek istedikleri yöntem değişkeni açısından 6. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar incelenmiş bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

TABLO 5: Ders Kitabını Seçmek İstedikleri Yöntem Değişkenine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Ders Kitabı Seçimi	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Görsel Özellik	Zümre Öğretmenleri İle	43	3,3824	0,51566	1,444	0,162
	Kendim	17	3,1046	0,72379		
Biçimsel Özellik	Zümre Öğretmenleri ile	43	3,3544	0,40034	0,871	0,393
	Kendim	17	3,2297	0,53379		
İçerik Özelliği	Zümre Öğretmenleri İle	43	3,0591	0,48949	0,938	0,358
	Kendim	17	2,8897	0,67779		
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Zümre Öğretmenleri İle	43	2,6530	0,74113	-0,037	0,971
	Kendim	17	2,6606	0,71855		
Yardımcı Materyal Özelliği	Zümre Öğretmenleri İle	43	3,0233	0,62456	0,550	0,587
	Kendim	17	2,9044	0,79982		

Yapılan test sonucunda ders kitabını seçmek istedikleri yöntem açısından öğretmen görüşleri arasında anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.

4.2.5. Öğretmen görüşlerine göre 6. sınıf matematik ders kitabının alt boyutlarının birbiriyle karşılaştırılması

6. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri betimsel istatistikler testi ile araştırılmış, bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

TABLO 6: Öğretmen Görüşlerine Göre 6. Sınıf Matematik Ders Kitabındaki Alt Boyutlarının Birbiriyle Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Görsel Özellik	60	1,22	4,11	3,3037	0,58932
Biçimsel Özellik	60	1,86	4,19	3,3190	0,44110
İçerik Özelliği	60	1,75	4,33	3,0111	0,54870
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	60	1,00	4,00	2,6551	0,72872
Yardımcı Materyal Özelliği	60	1,00	4,38	2,9896	0,67385

Tablodan görüldüğü gibi öğretmenlerin en beğendiği alt boyut biçimsel özellik alt boyutudur (3,3190), ikinci olarak beğendiği alt boyut görsel özellik alt boyutu (3,3037), sonra içerik alt boyutudur (3,0111). En az beğendiği iki alt boyut sırasıyla yardımcı materyaller alt boyutu (2,9896) ve en son alıştırma ve değerlendirme alt boyutudur (2,6551). Matematik dersi için alıştırma ve değerlendirme çok önemlidir. Bu alt boyut için öğretmenlerin beklentileri çok fazla olduğundan dolayı beğenilmemiş olabilir.

4.2.6. 7. sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 35'i erkek, 25'i kadındır. Öğretmenlerin cinsiyetleri açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t- testi ile araştırılmıştır.

Cinsiyet değişkeni açısından 7. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar Tablo 7'de verilmiştir.

TABLO 7: Cinsiyet Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Görsel özellik	Erkek	35	3,2190	0,75575	-0,709	0,481
	Kadın	25	3,3467	0,63450		
Biçimsel özellik	Erkek	35	3,1578	0,51789	-1,233	0,223
	Kadın	25	3,3181	0,48028		
İçerik Özelliği	Erkek	35	2,9571	0,54143	-0,047	0,963
	Kadın	25	2,9633	0,48132		
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Erkek	35	2,7824	0,69394	1,669	0,101
	Kadın	25	2,5015	0,60329		
Yardımcı Materyal Özelliği	Erkek	35	3,0071	0,72314	1,089	0,281
	Kadın	25	2,8300	0,53629		

Yapılan test sonucunda cinsiyet değişkeni açısından öğretmen görüşleri arasında, anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.

4.2.7. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet süresi değişkenine göre karşılaştırılması

Öğretmenlerin hizmet süreleri açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı varyans analizi ile araştırılmıştır.

Hizmet süresi değişkeni açısından 7. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar Tablo 8’de verilmiştir.

TABLO 8: Hizmet Süresi Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Hizmet Süresi	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Görsel Özellik	Gruplar Arasında	1,334	2	0,667	1,359	0,265	
	Gruplar İçi	27,985	57	0,491			
	Genel	29,319	59				
Biçimsel Özellik	Gruplar Arasında	0,273	2	0,136	0,527	0,593	
	Gruplar İçi	14,757	57	0,259			
	Genel	15,030	59				
İçerik Özelliği	Gruplar Arasında	,770	2	0,385	1,487	0,235	
	Gruplar İçi	14,758	57	0,259			
	Genel	15,528	59				
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Gruplar Arasında	1,192	2	0,596	1,355	0,266	
	Gruplar İçi	25,066	57	0,440			
	Genel	26,258	59				
Yardımcı Materyal Özelliği	Gruplar Arasında	2,430	2	1,215	3,049	0,055	
	Gruplar İçi	22,710	57	0,398			
	Genel	25,140	59				

Tablo 8 incelendiğinde hizmet süresi değişkenine göre anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.

4.2.8. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre karşılaştırılması.

Öğretmenlerin mezun olduğu eğitim kurumu açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile araştırılmıştır.

Mezun olunan eğitim kurumu değişkeni açısından 7. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar Tablo 9'da verilmiştir.

TABLO 9: Mezun Olunan Eğitim Kurumu Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Mezun Olunan Eğitim Kurumu	N	Ortalama	Standart sapma	t	p
Görsel Özellik	Eğitim Fakültesi	49	3,2744	0,68872	0,045	0,965
	Diğer	11	3,2626	0,80932		
Biçimsel Özellik	Eğitim Fakültesi	49	3,1885	0,53531	-1,647	0,112
	Diğer	11	3,3853	0,30450		
İçerik Özelliği	Eğitim Fakültesi	49	2,9668	0,50375	0,206	0,840
	Diğer	11	2,9280	0,57738		
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Eğitim Fakültesi	49	2,6593	0,66691	-0,142	0,889
	Diğer	11	2,6923	0,69996		
Yardımcı Materyal Özelliği	Eğitim Fakültesi	49	2,9592	0,58150	-0,480	0,640
	Diğer	11	2,8182	0,93435		

Tablo 9 incelendiğinde bitirilen eğitim kurumu değişkenine göre anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.

4.2.9. 7. Sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen görüşlerinin ders kitabını seçmek istedikleri yöntem değişkenine göre karşılaştırılması.

Öğretmenlerin ders kitabını seçmek istedikleri yöntem açısından görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile araştırılmıştır

Ders kitabını seçmek istedikleri yöntem değişkeni açısından 7. sınıf matematik ders kitabının alt boyutları ile ilgili öğretmen görüşleri arasındaki farklar incelenmiş bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

TABLO 10: Ders Kitabını Seçmek İstedikleri Yöntem Değişkenine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitaplarının Alt Boyutlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar

Alt Boyutlar	Ders Kitabı Seçimi	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Görsel Özellik	Zümre Öğretmenleri İle	42	3,3942	0,63814	1,935	0,064
	Kendim	18	2,9877	0,78742		
Biçimsel Özellik	Zümre Öğretmenleri İle	42	3,2517	0,40873	0,518	0,609
	Kendim	18	3,1614	0,68932		
İçerik Özelliği	Zümre Öğretmenleri İle	42	3,0308	0,51305	1,698	0,099
	Kendim	18	2,7940	0,48685		
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	Zümre Öğretmenleri İle	42	2,7363	0,70504	1,394	0,171
	Kendim	18	2,5000	0,55171		
Yardımcı Materyal Özelliği	Zümre Öğretmenleri İle	42	2,9405	0,59420	0,115	0,910
	Kendim	18	2,9167	0,79173		

Tablo 10 incelendiğinde ders kitabını seçmek istedikleri yöntem açısından anlamlı fark ortaya çıkmamıştır

4.2.10. Öğretmen görüşlerine göre 7. sınıf matematik ders kitabının alt boyutlarının birbiriyle karşılaştırılması.

Bu başlık altında öğretmenlerin, görsel özellik, biçimsel özellik, içerik özelliği, alıştırma ve değerlendirme özelliği, yardımcı materyal özelliği alt boyutlarına ilişkin görüşleri araştırılmıştır.

7. sınıf matematik ders kitabının özellikleri ile ilgili öğretmen görüşleri descriptives testi yardımı ile incelenmiş bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

TABLO 11: Öğretmen Görüşlerine Göre 7. Sınıf Matematik Ders Kitabındaki Alt Boyutların Birbiriyle Karşılaştırılması

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Görsel Özellik	60	1,56	4,56	3,2722	0,70494
Biçimsel Özellik	60	1,52	4,19	3,2246	0,50472
İçerik Özelliği	60	2,08	4,17	2,9597	0,51301
Alıştırma ve Değerlendirme Özelliği	60	1,00	4,23	2,6654	0,66712
Yardımcı Materyal Özelliği	60	1,50	4,75	2,9333	0,65276

Yapılan betimsel istatistikler testi sonuçlarına göre öğretmenlerin en beğendiği alt boyut görsel özellik (3,2722), bu bölümden sonra beğendiği alt boyut biçimsel özellik (3,2246), sonra içerik alt boyutudur (2,9597). En az beğendiği iki alt boyut sırasıyla yardımcı materyal (2,9333) ve en son alıştırma ve değerlendirme alt boyutudur (2,6654).

Tablo 6’ya bakıldığında 6. sınıf ders kitabında da en beğenilen iki alt boyutun görsel özellik ve biçimsel özellik alt boyutu olduğu görülür. Bu sonuçlara göre ders kitabı hazırlanırken görsellik ve biçimsel özelliğe daha fazla dikkat edildiği yorumu

yapılabilir. En az beğenilen iki alt boyut ise 6. sınıflarda da yardımcı materyal ve alıştıırma ve değerlendirme alt boyutlarıdır. Bu bulgulara göre her iki kitapta da sorunların aynı yönde olduğu görülmektedir.

4.2.11. Öğretmenlerin yapmış oldukları yorumlar

Ankette her bölüm sonunda öğretmenlerin eklemek istedikleri yada üzerinde ısrarla durulması gereken konular için boşluklar bırakılmıştır. Aşağıda ğretmenlerin 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının görsel özelliği, biçimsel özelliği, içerik özelliği, alıştıırma ve değerlendirme özelliği, yardımcı materyaller özelliği alt boyutları ile ilgili yorumları yer almaktadır.

Öğretmenlerin 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının görsel özellik alt boyutu ile ilgili yapmış oldukları yorumlar

Öğretmenlerin birçoğu 6. sınıf matematik ders kitabının sayfa düzenini oldukça karışık bulduklarını, ğrenci için karalama ve not alma boşluğunun bırakılmamış olduğunu, öğrencinin kendi kendine ders çalışmasına olanak vermediğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler ders kitabını görsel olarak ilk bakışta ilgi çekici ve güzel bulduklarını ancak görsel araçlar konuların içeriği ile birlikte değerlendirilince konuyu tamamlar nitelikte olmadığını gördüklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı görsel araçların yersiz kullanıldığını ve tüm konunun anlaşılması için yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Daha kesin yargıda bulunanlar ise görsel özelliğin iyi fakat içeriğin boş olduğunu belirtmişlerdir.

7. sınıf ders kitabının görsel özelliği 6. sınıf ders kitabına göre daha yeterli bulunmuştur. Geçmiş yıllarda bu konuyla ilgili yapılan araştıırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Toprak (1993) ve Işıık (2008) yapmış oldukları çalışmalar sonucunda ders kitaplarının grafik, şekil, izelge yönünden yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuçların aksine, Işıık'ın (2003) yapmış olduğu araştıırma matematik ders kitaplarında şekil, fotoğraf, tablo ve benzeri unsurlara yeterince yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Dayak (1998) ise, yapmış olduğu araştırmada matematik ders kitaplarında bulunan resim, fotoğraf ve Şekillerin öğrenci düzeyine uygun olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Geçmiş yıllarda yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında genelde ders kitaplarında görsel özelliğın ihmal edildiğı görülüyor. Yapılan bu çalışmada ise görsel özellikle ilgili eksiklikler bulunsa da genel itibariyle görsel özelliğın yeterli olduğu sonucuna ulaşılabilir. Bu sonuçlara göre matematik ders kitaplarındaki görsel özellik geçmişten bugüne iyileştirilmiştir yorumu yapılabilir.

Öğretmenlerin 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının biçimsel özellik alt boyutu ile ilgili yapmış oldukları yorumlar

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu 6. sınıf ders kitabının biçimsel özelliğini beğendiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin küçük bir bölümü ise yazıların bazı bölümlerde çok küçük olduğundan dolayı Şikayetçi olduklarını ifade etmişlerdir. Yapılan bu çalışma sonucunun aksine Dayak (1998), yapmış olduğu araştırmada matematik ders kitaplarında kullanılan harflerin çocukların seviye ve göz sağılığına uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenler gereksiz başlıklarla konular bölünerek bütünlüğün kaybedildiğini belirtmişlerdir.

7. sınıf ders kitabında da benzer şekilde kitapta gereksiz başlıkların olduğu ve bunların konuyu dağıttığı ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının içerik alt boyutu ile ilgili yapmış oldukları yorumlar

Bu bölümde en çok üstünde durulan sorun ders saatinin yetersiz oluşu ve bilgi eksikliğının çok fazla oluşudur. Ders saatinin yetersiz oluşunun konuları pekiştirme fırsatını vermediğı ifade edilmiştir. Öğretmenler ders kitabında bulunan konu içerikleriyle kaynak kitaplarda bulunan aynı konunun içeriğinin örtüşmüyor olmasından rahatsızlık duyduklarını, aynı zamanda birbirine çok yakın konuların aralarına başka konular konduğundan dolayı öğrencilerin önceki konuyu unuttukları ve derste bir kopukluk olduğunu yani konuların çok dağınık verildiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin küçük bir bölümü Atatürkçülük konularının daha fazla işlenmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

7. sınıf ders kitabı için de 6. sınıf ders kitabında olduğu gibi kazanımlara ulaşılması için ders saatinin yeterli olmadığı vurgulanarak ifade edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunun aksine Işık'ın (2003) 7. sınıflarda okutulan ders kitapları üzerine yapmış olduğu çalışma sonucunda öğretmenlerin çoğunun programdaki süre dağılımını doğru buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Konuların sadece genel özelliklerinin verildiği, ayrıntıya inilmediği dolayısıyla ek kaynağa ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Altun'un (2004) da yapmış olduğu araştırma sonucunda ders kitabı haricindeki kitaplara ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır.

Geçmiş yıllarda bu konuyla ilgili yapılan araştırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Toprak (1993), Şimşek (2001) ve Işık'ın (2008), yapmış oldukları araştırmalarda matematik ders kitaplarının içerik olarak yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıdaki araştırma sonuçlarına bakıldığında içerik özelliğinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılabilir. Yaptığımız araştırma sonucu da matematik ders kitaplarının içeriğinin yeterli olmadığını göstermektedir. Bu sonuçlar, matematik ders kitaplarının içeriğinde büyük eksikliklerin olduğunu fakat yapılan çalışmalar doğrultusunda bu eksikliklerin geçmişten bugüne giderilmediğini göstermektedir.

Öğretmenlerin 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının alıştırma ve değerlendirme alt boyutu ile ilgili yapmış oldukları yorumlar

Öğretmenlerin en fazla şikayetçi oldukları bölüm alıştırma ve değerlendirme bölümüdür. Öğretmenler, 6. ve 7. sınıf ders kitabında yeterince alıştırma ve değerlendirme sorularının bulunmadığını, verilen alıştırma sorularının ise çok basit düzeyde olduğunu fakat değerlendirme kısmında sorulan soruların zor olduğunu ifade etmişlerdir. Verilen bilgiyle sorulan sorular arasında uçurum olduğunu, az bilgi verip daha fazla bilgi gerektiren alıştırma ve değerlendirme sorularının sorulduğunu, soruların kalitesinin çok düşük olduğunu, soruların sayıca ve içerik olarak yetersizdir olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler dersi pekiştirmek için bol ve çeşitli sorular çözmek gerektiğini fakat kitabın bu yönden çok eksiği olduğunu, 6. ve 7. sınıfların SBS'ye hazırlanmakta olduklarını, bu sınavda çıkacak soruların çoktan seçmeli olduğunu fakat ders kitabında çoktan seçmeli sorulara çok fazla yer verilmediğini, ders kitaplarının

öğrencileri SBS'ye hazırlamakta yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. Soru sayısı ve çeşiti yönünden ders kitabı eksik bulunmuştur. Geçmiş yıllarda bu konuyla ilgili yapılan araştırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Toprak (1993), Dayak (1998) ve Işık'ın (2008) yapmış oldukları araştırma sonuçlarında alıştırma ve değerlendirme sorularının yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır.

Yukarıdaki araştırma sonuçlarına bakıldığında matematik ders kitaplarında alıştırma ve değerlendirme özelliğinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılabilir. Yapılan araştırma sonucu da matematik ders kitaplarının alıştırma ve değerlendirme özelliğinin yeterli olmadığını göstermektedir. Bu sonuçlar, matematik ders kitaplarının alıştırma ve değerlendirme alt boyutunda büyük eksikliklerin olduğunu fakat yapılan çalışmalar doğrultusunda bu eksikliklerin geçmişten bugüne giderilmediğini göstermektedir.

Öğretmenlerin 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının yardımcı materyaller alt boyutu ile ilgili yapmış oldukları yorumlar

6. sınıf ders kitabı için öğretmenlerin az bir kısmı öğretmen kılavuz kitabına ihtiyaç duymadıklarını çünkü yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenci çalışma kitabı için ise daha çok soru ve soru çeşitinin bulunması gerektiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde 7.sınıf ders kitabı için de öğretmenler, öğrenci çalışma kitabındaki soru türü ve sayısının yeterli olmadığını bundan dolayı yardımcı kaynak kullanmak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Ders kitabındaki konuların işleniş seviyesi ile çalışma kitabındaki çalışma soruları arasında tutarsızlığın var olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan araştırma sonucu yardımcı materyallerin eksik yönlerinin bulunduğunu ortaya koymuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu araştırma ile yenilenen ilköğretim matematik öğretim programıyla beraber değişen 6. ve 7. sınıf matematik ders kitabı ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulardan aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Öğretmenlerin 7. sınıf ders kitabından genel olarak memnun oldukları fakat 6. Sınıf ders kitabıyla ilgili şikayetlerinin olduğu bulunmuştur.
- 6. sınıf ders kitabının görsel özelliğini bayan öğretmenlerin daha fazla beğendiği, 7. sınıf ders kitabının cinsiyet değişkeni açısından öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmadığı tespit edilmiştir.
- 6. sınıf ders kitabının yardımcı materyallerini 1-5 yıllık öğretmenlerin 6-10 yıllık hizmet süresine sahip olan öğretmenlerden daha fazla beğendikleri ortaya çıkmıştır. 7. sınıf ders kitabının hizmet süresi değişkeni açısından öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmadığı tespit edilmiştir.
- Ders kitabının biçimsel özelliğine Eğitim Fakültesi mezunu olmayan öğretmenlerin eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlere göre daha fazla katıldığı ortaya çıkmıştır. 7. sınıf ders kitabının bitirilen eğitim kurumu değişkeni açısından öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmadığı tespit edilmiştir.
- 6. ve 7. sınıf ders kitaplarını seçmek istedikleri yöntem açısından öğretmen görüşleri arasında anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.
- Ders kitaplarının alt boyutları karşılaştırıldığında 6. sınıf ders kitabı için en beğenilen bölümün biçimsel özellik bölümü, ikinci olarak beğenilen bölümün görsel özellik bölümü, sonra içerik bölümü olduğu, en az beğenilen iki bölümün sırasıyla yardımcı materyal bölümü ve en son alıştırma ve değerlendirme bölümü olduğu ortaya çıkmıştır.

- 7. sınıf ders kitabı için ise en beğenilen bölümün görsel özellik bölümü ikinci olarak biçimsel özellik bölümü sonra içerik bölümü olduğu, en az beğenilen iki bölümün sırasıyla yardımcı materyal bölümü ve en son alıştırma ve değerlendirme bölümü olduğu ortaya çıkmıştır.
- Öğretmenlerin ders kitabı hakkındaki yorumları 7. sınıf ders kitabının 6. sınıf ders kitabına göre daha nitelikli olduğu yönündedir.
- Öğretmenler 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının görsel özelliğinin genel itibariyle iyi olduğu fakat sayfa düzeninin oldukça karışık olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.
- Öğretmenler 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının biçimsel özelliğini genel itibariyle beğendiklerini belirtmişlerdir.
- Öğretmenler 6. ve 7. sınıf ders kitaplarının içeriğinin çok yetersiz olduğundan, bu yetersizlikten dolayı kaynak kitaplara başvurduklarını, konu sıralanışının tutarsız olduğundan, örnek soruların eksikliğinden şikayetçi olduklarını ifade etmişlerdir.
- En çok eksikliği olan özellik ise alıştırma ve değerlendirmedir. Öğretmenler ders kitabında yeterli sayıda ve çeşitte alıştırma ve değerlendire sorularının bulunmadığından, ele alınan konu içeriği ile sorulan soru içeriğinin çok farklı olduğundan, az bilgi verip daha fazla bilgi isteyen sorular sorulduğundan ve test tekniğine yer verilmediğinden şikayetçi olduklarını belirtmişlerdir.
- Öğretmenler çalışma kitabında yeterli sayıda ve çeşitte soruların bulunmayışından şikayetçi olduklarını ifade etmişlerdir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Ders kitabı hazırlanırken sayfa düzenine dikkat edilebilir, öğrencilerin not tutmaları için gerekli yerler bırakılabilir.
- Görsel araçlar konuyu tamamlar nitelikte hazırlanabilir.
- Konular daha geniş biçimde konunun bütün özellikleri verilerek anlatılabilir.
- Konunun anlatımı sırasında bol örnek sorular ve çözümleri verilebilir.
- Konuların sıralanışına dikkat edilebilir en fazla kullanılacak bilgiler başta anlatılabilir.

- Ders saati arttırılabilir.
- Daha fazla alıştırma ve değerlendirme sorularına yer verilebilir. Sorularda çeşitlilik sağlanabilir.
- Ders kitabında test soruları arttırılabilir.
- Öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirmeleri için soruların cevap anahtarları verilebilir.
- Çalışma kitabında da soru çeşitleri ve sayısı arttırılabilir. Test sorularına yer verilebilir.
- Hazırlanacak kitaplarda bir sayfa konu anlatımı, karşı sayfa defter sayfası şeklinde hazırlanabilir. Böylece, öğrenciler daha rahat not tutabilirler ve defter kullanmak zorunda kalmazlar.
- Bundan sonra yapılacak araştırmalar kitap setinin tümüne ilişkin görüşlerin belirlenmesine yönelik yapılabilir.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Alkan, C., 1979, Eğitim ortamları, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 375 s.
- Alkan, C. ve Kurt, M., 1998, Özel öğretim yöntemleri, Anı Yayıncılık, 147 s.
- Alkan, H. ve Altun, M., 1998, Matematik öğretimi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 208 s.
- Alpan, G., 2008, Ders kitaplarındaki metin tasarımı, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6, 1, 107-134.
- Altun, M., Yazgan, Y. ve Arslan, Ç., 2004, Lise matematik ders kitaplarının kullanım şekli ve sıklığı, Matematikçiler Derneği, <<http://www.matder.org.tr/Default.asp?id=84>>, 17.10.2007
- Altun, M., 2004, Matematik öğretimi, Alfa Yayınları, 398 s.
- Altun, A., Olkun, S. ve Abbas, T., 2005, Güncel gelişmeler ışığında ilköğretim matematik, fen, teknoloji, yönetim, Anı Yayıncılık, 245 s.
- Arseven, A., 2003, İlköğretim 7.sınıf matematik ders kitaplarına ilişkin öğretmen, öğrenci ve uzman görüşleri, Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 133 s. (yayınlanmamış).
- Artut, K., 2007, Özel öğretim yöntemleri dersi, <www.egitim.cu.edu.tr/myfiles/open.aspx?file=852.doc> , 11.10.2007
- Atmaca, A., 2006, İlköğretim ders kitaplarında görsel tasarım ve resimleme, Milli Eğitim Dergisi, <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/171/171/24.pdf>>, 16.01.2008
- Aydın, A., 2001, Gelişim ve öğrenme psikolojisi, Alfa Yayınları, 310 s.
- Baykul, Y., 2002, İlköğretimde matematik öğretimi, Pegem A Yayıncılık, 352 s.
- Baykul, Y., 2003, Matematik öğretimi ve bazı sorunlar, Matematikçiler Derneği, <<http://www.matder.org.tr/Default.asp?id=118>>, 16.11.2007

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Bayrak, S., 2000, 'Yüksek öğretimde aktif eğitim' kuram ve uygulamada eğitim yönetimi, Pegem A Yayıncılık, 127 s.
- Bayrakçı, M., 2005, Ders kitapları konusu ve ilköğretimde ücretsiz ders kitabı dağıtım projesi, <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/165/bayrakci.htm>>, 19.09.2007
- Bilen, Mürüvvet, 2002, Plandan uygulamaya öğretim, Anı Yayıncılık, 289 s.
- Bilgen, N., 1992, İlkokul 1., 2., 3. sınıf ders kitaplarının sözel özellikleri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, 217-224.
- Binbaşıoğlu, C., 1994, Genel öğretim bilgisi, Binbaşıoğlu Yayınları, 295 s.
- Binbaşıoğlu, C., 1995, Okullarda öğretim sorunları, Eğitim-der Yayınları, 226 s.
- Bozkurt, E., 1995, Eğitimde değerlendirmenin gerekliliği, Eğitim Yönetimi Dergisi, Pegem A Yayıncılık, 531 s.
- Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Yenilenen ilköğretim programlarının sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi ve uygulanabilmesi için düzenlenen Bursa İl Raporu, 2008 <http://www.bursameb.gov.tr/duyuru/Mesleki_Calismalar_%C4%B0l_Raporu.asp>, 05.04.2008
- Bütün, M., 2004, XII. Eğitim Bilimleri Kongresi: İlköğretim matematik ders kitaplarının öğretmenler tarafından kullanılma düzeyleri özel durum çalışması, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 1757-1769.
- Ceyhan, E. ve Yiğit, B., 2005, Konu alanı ders kitabı incelemesi, Anı Yayıncılık, 241 s.
- Civelek, Ş., Meder, M., Tüzen, H. ve Aycan, C., 2003, Matematik öğretiminde karşılaşılan aksaklıklar, Matematikçiler Derneği, <<http://www.matder.org.tr/Default.asp?id=101>>, 11.10.2007
- Coşkun, H., Kaya, İ. ve Kuglin, J., 1996, Türkiye ve Almanya'da ilköğretim ders kitapları, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü, 265 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Çakır, A., 2006, İlköğretim dördüncü sınıf matematik ders kitapları ile ilgili öğretmen görüşleri, Yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 100 s. (yayınlanmamış).
- Çelenk, S., Tertemiz, N., Kalaycı, N. ve Tazebay, A., 2000, İlköğretim programları ve gelişmeler, Nobel Yayın Dağıtım, 186 s.
- Çilenti, K., 1984, Eğitim teknolojisi ve öğretim, Kadıoğlu Matbaası, 207 s.
- Daunt, B., 1997, Öğreticinin el kitabı, (Çev. H.A. Kalkandelen), Pegem Özel Eğitim ve Hizmetleri, 88 s.
- Dayak, E., 1998, İlköğretim 5.sınıf matematik ders kitaplarının eğitim öğretime uygunluğunun değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 177 s. (yayınlanmamış).
- Demirci, C., 2007, Fen bilgisi 6,7 ve 8.sınıf ders kitaplarının değerlendirilmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, 108-119.
- Demirel, Ö., 1992, Türkiye’de program geliştirme uygulamaları, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7, 27-43.
- Demirel, Ö., 2000 a, Türkçe öğretimi, Pegem A Yayıncılık, 273 s.
- Demirel, Ö., 2000 b, Kuramda uygulamaya eğitimde program geliştirme, Pegem A Yayıncılık, 318 s.
- Demirel, Ö., Kaya, Z. ve Yılman, M., 2001, Öğretmenlik mesleğine giriş, Pegem A yayıncılık, 282 s.
- Demirel, Ö. ve Erdem, E., 2002, Program geliştirmede yapılandırmacılık yaklaşımı, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23, 81-87.
- Demirel, Ö., 2003, Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı, Pegem A Yayıncılık, 275 s.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S.S. ve Yağcı E., 2003, Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme, Pegem A Yayıncılık, 228 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Demirel, Ö., 2005, Eğitimde yeni yönelimler, Pegem A Yayıncılık, 270 s.
- Doğan, H., 1997, Program geliştirmede sistem yaklaşımı, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7, 14, 360- 363.
- Doyran, Y., 1997, İlköğretim 1. Sınıf ders kitaplarında biçim içerik ilişkisi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 7, 35-43.
- Duman, T., Karakaya, N., Çakmak, M., Eray, M. ve Özkan, M., 2001, Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu, matematik 1-8, Nobel Yayın Dağıtım, 192 s.
- Eğitim Programları ve Öğretim Alanı Profesörler Kurulu, İlköğretim 1-5. Sınıflar Öğretim Programlarını Değerlendirme Toplantısı (Eskişehir) Sonuç Bildirisi, 2005, <<http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say1/sbildirge%5B1%5D.pdf>>, 24.03.2008
- Erden, M. ve Akman, Y., 1995, Eğitim psikolojisi: gelişim- öğrenme- öğretme, Arkadaş Yayın, 270 s.
- Erden, M., 1998, Eğitimde program değerlendirme, Anı Yayıncılık, 104 s.
- Ergün, M., 2008, Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme,yazılı öğretim materyalleri <<http://www.egitim.aku.edu.tr/otmg6.ppt>> , 25.06.2008
- Ertürk, S., 1993, Eğitimde program geliştirme, Meteksan Yayıncılık, 170 s.
- Ersoy, Y., 1997, Okullarda matematik eğitimi: matematik okur-yazarlık, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 115-120
- Ersoy, Y., 2006, İlköğretim matematik öğretim programındaki yenilikler-I: amaç, içerik ve kazanımlar, İlköğretim Online E- Dergi, <<http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say1/v5s1m4.PDF>>, 15.01.2007
- Esirgemez, M., 1995, İlkokul matematik ders kitaplarının öğrenmeyi sağlamadaki katkıları yönünden öğretmen görüşleri, Bilim uzmanlığı tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 57 s. (yayınlanmamış).

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Eşgi, N., 2005, İlköğretim 5. Sınıf bilgisayar ders kitaplarının görsel tasarım ilkelerine göre değerlendirilmesi, Milli Eğitim Dergisi, <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/165/esgi.htm>>, 11.09.2007
- Fidan, N., 1997, Okulda öğrenme ve öğretme, Alkım Yayınevi, 244 s.
- Genç, A., 2002, İlk ve ortaöğretim okullarında yabancı dil ders kitabı seçimi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22, 74-81.
- Göçmenler, G., 1996, Açıköğretim lisesi uygulamasında basılı materyallerin değerlendirilmesi (matematik ders kitabı örneği), Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 99 s. (yayınlanmamış).
- Gökdağ, D., 1986, Uzaktan öğretimde basılı materyaller: (Açıköğretim Fakültesi örneği), Anadolu Üniversitesi Yayını, 144 s.
- Gömleksiz, M., 2006, İlköğretim 1-5. Sınıflar öğretim programlarını değerlendirme toplantısı(Eskişehir) sonuç bildirisi, Çağdaş Eğitim Dergisi, 31, 329, 34-38.
- Gözütok, D.F., 2003, Türkiye’de program geliştirme çalışmaları, Milli Eğitim Dergisi, <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/160/gozutok.htm>>, 15.09.2007
- Işık, C., 2003, İlköğretim okullarının 7.sınıflarında okutulan matematik ders kitaplarının içerik, öğrenci seviyesine uygunluk ve anlamlı öğrenmeye katkısı yönünden değerlendirilmesi, Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 143 s. (yayınlanmamış).
- Işık, C., 2008, İlköğretim ikinci kademesinde matematik öğretmenlerinin matematik ders kitabı kullanımını etkileyen etmenler ve beklentileri, Kastamonu Eğitim Dergisi, 16, 1, 163-176.
- Işıksal, M. ve Çakıroğlu, E., 2006, İlköğretim matematik öğretmen adaylarının matematiğe ve matematik öğretimine yönelik yeterlilik algıları, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31, 74-84.
- Kaban, S., 2006, MEB 2004 eğitim programı çerçevesinde ilköğretim 1. kademe okutulan matematik kitaplarında yapılan değişikliklerin matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmeye katkısı üzerine, Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 61 s. (yayınlanmamış).

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Karasar, N., 2000, Bilimsel araştırma yöntemi, Nobel Yayın Dağıtım, 85 s.
- Kart, C. 2002, Matematik eğitimi ve öğretimi, Çağdaş Eğitim Dergisi, 27, 291, 7-8.
- Kart, C., 2007, Matematik dersi niçin önemlidir ve neden okutulmak zorunludur, <(http://www.gençmatematik.net/matematik-makaleleri/matematik-dersi-nicin-onemlidir-ve-neden-okutulmak-zorunludur.html)> , 18.08.2007
- Kaya, Z., 1997, 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi bildirileri 2: Ders kitabı seçimi, Anadolu Üniversitesi yayınları, 261-263.
- Keser, H., 2004, İlköğretim 4. sınıf bilgisayar ders kitaplarının görsel tasarım ilkelerine göre değerlendirilmesi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, <http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2004_cilt2/sayi_3/261-280.pdf> , 10.02.2007
- Kılıç, A. ve Seven S., 2006, Konu alanı ders kitabı incelemesi, Pegem A Yayıncılık, 252 s.
- Kırcaali İftar, G., 1998, Bilimsel araştırma yöntemleri, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 82 s.
- Koşar, E., Yüksel, S., Özkılıç, R., Avcı, U., Alyaz, Y. ve Çiğdem, H., 2003, Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme, Öğreti Yayıncılık, 216 s.
- Kutluca, T. ve Birgin, O., 2006, Öğretenler ve öğrenenler için ek açıklamalarla yeni ilköğretim programları (1-5. Sınıf), İlköğretim Online E- Dergi, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say2/v5s2k4.pdf> , 12.09.2007
- Küçükahmet, L., 1999, Öğretimde planlama ve değerlendirme, Alkım Yayınevi, 238 s.
- Küçükahmet, L., 2004, Öğretmenlik mesleğine giriş, Nobel Yayınevi, 250 s.
- Lewis, B.G.M, Smith, D.J.H., McCrindle, A.R., Burnett, P.C., Campbell, K.J., 2000, Ortaokul öğretmenlerinin öğretim ve öğrenme üzerine görüşleri, <http://www.matematikegt.gazi.edu.tr/mat/gelisme/gorusler.doc> , 08.08.2007

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2007, İlköğretim matematik dersi öğretim programı ve kılavuzu 6. ve 7. sınıf, MEB yayınları, 258 s.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Ders Kitapları ve eğitim araçları yönetmeliği, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/22297_0.html, 22.09.2007
- Milli Eğitim Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Kamu Oyuna Duyuru, <<http://www.meb.gov.tr/haberler/haberayrinti.asp?id=1339>>, 25.05.2008
- Nasibov, F. Ve Kaçar, A., 2005, Matematik ve matematik eğitimi hakkında, Kastamonu Eğitim Dergisi, 13, 2, 339-346.
- Nicol, C.C. and Crespo, S.M., 2006, Learning to teach with mathematics textbooks: how preservice teachers interpret and use curriculum materials, Educational Studies in Mathematics, 62, 331–355.
- Oktaç, A., 2001, 21. y.y. eğitim ve Türk eğitim sistemi, Sedar Yayınları, 324 s.
- Orbeyi, S., Güven, B., 2008, Yeni ilköğretim matematik dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşleri, Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi, <http://eku.comu.edu.tr/index/4/1/sorbeyi_bguven.pdf>, 23.05.2008
- Özdaş, A., 1996, Ülkemizde genel eğitim sorunları içerisinde matematik eğitimi ve sorunları, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6, 2, 55- 69.
- Özdemir, Ç., 2003, Öğretmenlik mesleğine giriş, Asıl Yayın Dağıtım, 410 s.
- Özdemir, S. ve Yalın, İ.Y., 2000, Öğretmenlik mesleğine giriş, 200 s.
- Özdemir, H.B. ve Özdemir, B., 2002, XI. Eğitim Bilimleri Kongresi: Matematik eğitimi, Yakın Doğu Üniversitesi Yayını, 402 s.
- Sağlam, M., 2005, Özel öğretim yöntemleri, Anadolu Üniversitesi Yayını, 182 s.
- Sarıer, Y., 2007, Altıncı sınıf matematik öğretmenlerinin matematik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri, Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 97 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Senemoğlu, N., 2005, Gelişim öğrenme ve öğretim, Gazi Kitapevi, 598 s.
- Semerci, Ç. ve Semerci, N., 2004, İlköğretim (1-5.sınıf) matematik ders kitaplarının genel bir değerlendirilmesi, Milli Eğitim Dergisi, <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/162/semerci.htm>>, 17.09.2007
- Sezer, S., 1988, İlkokul 3. sınıf matematik programının etkililiğinin değerlendirilmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3, 117-123.
- Sönmez, V., 2004, Program geliştirmede öğretmen el kitabı, Anı Yayıncılık, 516 s.
- Şahin, S., 2001, Liselerde okutulmakta olan lise 1.sınıf matematik kitaplarının değerlendirilmesi, Bilim uzmanlığı tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 89 s. (yayınlanmamış).
- Şengül, T., 2005, Geleneksel ve çağdaş eğitim anlayışında ilgi ve disiplin, Milli Eğitim Dergisi, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/166/index3-sengul.htm>, 12.07.2007
- Şimşek, G., 2001, lise3. sınıf matematik ders kitaplarının ve derslerinin öğrenmeyi sağlamadaki katkıları yönünden öğretmen ve öğrenci görüşleri, Bilim uzmanlığı tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 95 s. (yayınlanmamış).
- Şişman, M., 1999, Öğretmenliğe giriş, Pegem A Yayıncılık, 246 s.
- Şişman, M., 2002, Öğretmenliğe giriş, Pegem A Yayıncılık, 225 s.
- Tarlabaşı, B., 2000, Müzikte 2000 Sempozyumu, eğitim sistemimizde müzik eğitimimizin yeri ve amaçları, <http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFB6B8DA541AA02A11B6D479D48BC9DBA7>>, 13.11.2007
- Toluk, Z., 2003, Üçüncü uluslar arası matematik ve fen araştırması (Tıms): matematik nedir?, İlköğretim Online E-Dergi, <<http://ilkogretim-online.org.tr/vol2say1/v02s01e.pdf>>, 19.12.2007

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam ediyor)

- Toprak, T., 1993, İlkokul ders kitaplarının öğretim programına uygunluğunun değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 136 s. (yayınlanmamış).
- Turan, İ. ve Karabacak, N., 2008, Sosyal bilimler öğretmen kılavuz kitaplarının öğretimdeki yansımaları, Milli Eğitim Dergisi, 36, 177, 138-152.
- Türkiye Bilimler Akademisi, 2005, Ders kitaplarında insan hakları projesi, <<http://www.tuba.gov.tr/haber.php?id=145>>, 02.03.2008
- Türkiye Bilimler Akademisi, 2008, Yabancı ders kitaplarının Türkçe'ye çevrilmesi programı <<http://www.tuba.gov.tr/index.php?id=136>>, 17.02.2008
- Umay, A., 1996, Matematik eğitimi ve ölçülmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12, 145-149.
- Umay, A., 2003, Matematiksel muhakeme yeteneği, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24, 234-243.
- Umay, A., 2004, Matematik eğitiminde değişim, Matematikçiler Derneği, <<http://www.matder.org.tr/Default.asp?id=80>>, 21.10.2007
- Ülgen, G., 1997, Eğitim psikolojisi, Alkım Yayınevi, 320 s.
- Ülkü İlköğretim Okulu, 2008, 2007-2008 İlköğretim program inceleme raporu <<http://www.ulkuilkogretimokulu61.k12.tr/articles.php?lng=tr&pg=24>>, 25.05.2008
- Ünsal, F. ve Şimşek, A., 2000, Eğitim amaçlı yazılı iletilerin tasarımı, Kurgu Dergisi, 17, 211-223.
- Ünsal, Ö.N., 2001, Ders Kitabı Resimlerinin Analizi, Master tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 179 s. (yayınlanmamış).
- Ünsal, Y. ve Güneş, B., 2002, Bir kitap inceleme çalışması örneği olarak MEB ilköğretim 4.sınıf fen bilgisi ders kitabına fizik konuları yönünden eleştirel bir bakış, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22, 3, 107-120.

- Ünsal, Y. ve Güneş, B., 2003, Bir kitap inceleme çalışması örneği olarak MEB ilköğretim 8.sınıf Fen Bilgisi ders kitabına fizik konuları yönünden eleştirel bir bakış, Kastamonu Eğitim Dergisi, 11, 2, 387-394.
- Ünsal, Y. ve Güneş, B., 2004, Bir kitap inceleme çalışması örneği olarak MEB lise 1.sınıf fizik ders kitabının eleştirel olarak incelenmesi, Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Dergisi, 2, 3, 305-321.
- Variş, F., 1996, Eğitimde program geliştirme: 'teori ve teknikler', Alkım Kitapçılık, 240 s.
- Yalçın, S.,1994, Metinden öğrenme ilkelerine göre hazırlanan ders kitabının öğrenci erişimine etkisi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora tezi, 249 s. (yayınlanmamış).
- Yapıcı, M. ve Leblebicier, N., 2007, Öğretmenlerin yeni ilköğretim programına ilişkin görüşleri, İlköğretim Online E- Dergi, <<http://ilkogretim-online.org.tr/vol6say3/v6s3m37.pdf>>, 13.03.2007
- Yapıcı, M., 2008, Yapılandırmacılık ve sınıf, <http://www.universite-toplum.org/pdf/pdf_UT_312.pdf>, 22.05.2008
- Yıldız, U. Ve Uyanık, N., 2004, Günümüz matematik öğretimi ve yakın çevre etkileri, Kastamonu Eğitim Dergisi, 12, 2, 437-442.
- <<http://www.fenokulu.net/portal/Sayfa.php?Git=MeslekiGelisim&Sayfa=KonuYazdir&baslikid=3>>), Niçin yeni bir öğretim programı, 19.05.2008

Ek.1. Öğretmen Görüşleri Belirleme Veri Toplama Araçları

6. SINIF MATEMATİK DERS KİTABI HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ANKET FORMU

Değerli meslektaşım,

Bu anketin amacı, ilköğretim **altıncı sınıf** Matematik ders kitaplarına ilişkin görüşlerinizi belirlemektir. Anket altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler sorulmaktadır. Diğer bölümlerde yer alan sorular ders kitaplarının taşıdığı nitelikleri ölçmeye yöneliktir. Anket 5 seçenekli olup her seçenek aşağıdaki gibi numaralandırılmıştır.

- 1 Kesinlikle Katılmıyorum
- 2 Katılmıyorum
- 3 Karasızım
- 4 Katılıyorum
- 5 Kesinlikle Katılıyorum

Size en uygun seçeneğe (X) işareti koyunuz. Araştırmanın sağlıklı bir sonuca ulaşması, vereceğiniz içten yanıtlarla olanaklı olacaktır. Vereceğiniz bilgiler kimseye açıklanmayacak, bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Anketi yanıtlayarak araştırmaya sağlayacağınız değerli katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Bircan BAKILAN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. KİŞİSEL BİLGİLER

1. **Cinsiyetiniz** () Erkek () Kadın
2. **Hizmet süreniz** () 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri
3. **En son bitirdiğiniz eğitim kurumu** () Öğretmen okulu () Eğitim yüksek okulu
() Eğitim fakültesi () Diğer(belirtiniz).....
4. **Eğitim durumunuz** () Ön lisans () Lisans () Yüksek lisans () Doktora
5. **Ders kitabını nasıl seçmek istersiniz?**
() Etkim olmasa da olur
() Zümre öğretmenleri ile seçmek isterim
() Kendim seçmek isterim
() Diğer(belirtiniz).....

2.DERS KİTABININ GÖRSEL ÖZELLİKLERİ(GRAFİK, ŞEKİL, FOTOĞRAF vb.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Görsel araçlar öğretim programına uygundur.					
2. Görsel araçlar öğrencinin gelişim özelliklerine göre düzenlenmiştir.					
3. Görsel araçlar gerekli yerlerde kullanılmıştır.					
4. Görsel araçların çizimleri doğrudur.					
5. Görsel araçlar öğrencinin ilgisini çekecek niteliktedir.					
6. Görsel araçlar konuları açıklamakta yeterlidir.					
7. Görsel araçlarda uygun renkler kullanılmıştır.					
8. Görsel araçların altındaki açıklamalar konuya uygundur.					
9. Sayfa düzeni görsel niteliklere uygundur.					

Ders kitabının görsel özelliklerine ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

3. DERS KİTABININ BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Kitabın kapağı ilgi çekicidir.					
2. Kitabın kapak tasarımı içeriği yansıtmaktadır.					
3. Kitap kapağı kitap ile ilgili bilgileri içermektedir(dersin adı,sınıfı,yazarı).					
4. Kitabın kapak kartonu uygundur.					
5. Kitabın cildi kaliteli ve sağlamdır.					
6. Kitabın boyutları öğrenci düzeyine uygundur.					
7. Kitabın kağıt kalitesi uygundur.					
8.Kitabın baskı kalitesi yeterlidir.					
9. Kitaptaki kenar boşlukları ve satır araları yeterlidir.					
10. Kitaptaki yazı(punto) büyüklüğü sınıf seviyesine uygundur.					
11. Kitapta geçen noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır.					
12. Kitabın dili anlaşılırdır.					
13. Kitapta kullanılan yazı tipi kolay okunabilir ve sadedir.					
14. İçindekiler bölümü işlevseldir.					
15. Her ünite için kazanımlar listesi verilmiştir.					

16. Sözlük kitapta yer alan yeni kavramların tümünü kapsamaktadır.					
17. Semboller bölümü bulunmaktadır.					
18. Konulardaki önemli bilgiler öğrencinin dikkatini çekecek şekilde düzenlenmiştir.					
19. Kitaptaki başlıklar dikkat çekicidir.					
20. Kitaptaki başlıklar anlaşılırdır.					
21. Kitapta kullanılan renkler öğrenci düzeyine uygundur.					

Ders kitabının biçimsel özelliklerine ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

4.DERS KİTABININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLERİ

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Türk milli eğitimin genel amaçları ve ilkeleri ile tutarlıdır.					
2. Ders kitabı öğretim programıyla örtüşmektedir.					
3. Eğitim teknolojisinin ürünlerinden yararlanılmıştır.					
4. Öğretim yöntem ve tekniklerine uygun olarak düzenlenmiştir.					
5. Konunun öğrenilmesi için gerekli ön şart niteliğindeki temel bilgi ve becerileri içermektedir.					
6. Öğrencilerin hazırlık çalışması yapmaları için yeterince hazırlık soruları sunmaktadır.					
7. Hazırlık soruları öğrencinin araştırma, inceleme, deney ve gözlem yapmaya teşvik edecek niteliktedir.					
8. Hazırlık soruları öğrencilerin yakın çevresi, ihtiyaçları ve günlük yaşantısı ile ilgilidir.					
9. Üniteler yaşamla ilişkilidir.					
10. Matematik dersinin diğer derslerle ilişkisine yer verilmiştir.					
11. İçerik öğrencinin ilgisini çekebilecek niteliktedir.					
12. Ders kitabında gereksiz bilgi ve ayrıntıdan kaçınılmıştır.					
13. Ders kitabında geçen kavramlar doğru kullanılmıştır.					
14. Kitaptaki metinler konu ile tutarlıdır.					
15. Ünitelerin işlenişinde öğrencinin gelişim basamakları, ilgi,yetenek ve gereksinimleri dikkate alınmıştır.					
16. İçerikte öğrenmeyi kolaylaştıracak örneklere yer verilmiştir.					
17. Atatürkçülük konularına yeterince yer verilmiştir.					
18. Ünite konuları öğrencilerin problem çözme, karar verme, eleştirel düşünme vb. yeteneğini geliştirecek niteliktedir.					
19. Sunulan bilgiyi destekleyen yeterli sayıda örnek verilmiştir.					
20. Verilen örnekler öğrenci seviyesine uygundur.					

21. Tümevarım yöntemi uygulanmıştır.					
22. Üniteler birbirini bütünlemektedir.					
23. Bilgiler arasında ilişki kurulmuştur.					
24. Öğrencinin matematik programında yer alan kazanımlara ulaşması için ders saati yeterlidir.					

Kitabın içeriğine ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

5.DERS KİTABININ ALIŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME ÖZELLİKLERİ

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Her ünite için yeterince alıştırmaya soruları verilmektedir.					
2. Her ünite için yeterince değerlendirme soruları verilmektedir.					
3. Kitapta öğrencilerin eski konuları ve bilgilerini hatırlamalarını ve bunları kullanmalarını sağlayıcı alıştırmalara yer verilmektedir.					
4. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerine ilişkin tekniklere yer verilmektedir.					
5. Değerlendirme soruları örnek sorular seviyesine uygundur.					
6. Değerlendirme sorularında kapsam geçerliliği sağlanmıştır.					
7. Değerlendirme soruları öğrencileri düşünmeye ve yaratıcılığa sevk etmektedir.					
8. Değerlendirme soruları değişik soru tiplerine uygun verilmektedir.					
9. Ders kitabındaki soru tiplerine göre cevap anahtarları verilmektedir.					
10. Değerlendirme soruları hedef davranışların alan ve düzeylerine uygun olarak hazırlanmıştır.					
11. Ders kitabındaki tüm sorular ölçme tekniklerine uygun olarak hazırlanmıştır.					
12. Değerlendirme soruları yeterlidir.					
13. Süreç değerlendirmesi için ayrıca soru yaprakları bulunmaktadır.					

Ders kitabındaki alıştırmaya ve değerlendirmeye ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen yazınız

.....
.....

**6.YARDIMCI MATERYALLER
(ÖĞRETMEN KILAVUZU VE ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI)**

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Öğretmen kılavuzu planlamada öğretmene rehberlik etmektedir.					
2. Öğretmen kılavuzunda alternatif etkinliklere yer verilmektedir.					
3. Öğretmen kılavuzunda uygulanacak yöntem ve teknikler konusunda yeterli bilgi verilmektedir.					
4. Öğretmen kılavuzundaki soru çeşitleri yeterlidir.					
5. Öğrenci çalışma kitabında farklı türde soru stilleri bulunmaktadır(çoktan seçmeli, boşluk doldurma vb.).					
6. Öğrenci çalışma kitabında yeterli sayıda soru bulunmaktadır.					
7. Öğrenci çalışma kitabındaki soru çeşitliliği ders kitabındaki soru çeşitliliğiyle örtüşmektedir.					
8. Ek kaynak olarak test kitabı kullanmaya ihtiyaç vardır.					

Öğretmen kılavuzu ve öğrenci çalışma kitabına ilişkin bunların dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

7. SINIF MATEMATİK DERS KİTABI HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ANKET FORMU

Değerli meslektaşım,

Bu anketin amacı, ilköğretim **yedinci sınıf** Matematik ders kitaplarına ilişkin görüşlerinizi belirlemektir. Anket altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler sorulmaktadır. Diğer bölümlerde yer alan sorular ders kitaplarının taşıdığı nitelikleri ölçmeye yöneliktir. Anket 5 seçenekli olup her seçenek aşağıdaki gibi numaralandırılmıştır.

- 1 Kesinlikle Katılmıyorum
- 2 Katılmıyorum
- 3 Karasızım
- 4 Katılıyorum
- 5 Kesinlikle Katılıyorum

Size en uygun seçeneğe (X) işareti koyunuz. Araştırmanın sağlıklı bir sonuca ulaşması, vereceğiniz içten yanıtlarla olanaklı olacaktır. Vereceğiniz bilgiler kimseye açıklanmayacak, bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Anketi yanıtlayarak araştırmaya sağlayacağınız değerli katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Bircan BAKILAN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. KİŞİSEL BİLGİLER

1. **Cinsiyetiniz** () Erkek () Kadın
2. **Hizmet süreniz** () 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri
3. **En son bitirdiğiniz eğitim kurumu** () Öğretmen okulu () Eğitim yüksek okulu
() Eğitim fakültesi () Diğer(belirtiniz).....
4. **Eğitim durumunuz** () Ön lisans () Lisans () Yüksek lisans () Doktora
5. **Ders kitabını nasıl seçmek istersiniz?**
() Etkim olmasa da olur
() Zümre öğretmenleri ile seçmek isterim
() Kendim seçmek isterim
() Diğer(belirtiniz).....

2.DERS KİTABININ GÖRSEL ÖZELLİKLERİ(GRAFİK, ŞEKİL, FOTOĞRAF vb.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Görsel araçlar öğretim programına uygundur.					
2. Görsel araçlar öğrencinin gelişim özelliklerine göre düzenlenmiştir.					
3. Görsel araçlar gerekli yerlerde kullanılmıştır.					
4. Görsel araçların çizimleri doğrudur.					
5. Görsel araçlar öğrencinin ilgisini çekecek niteliktedir.					
6. Görsel araçlar konuları açıklamakta yeterlidir.					
7. Görsel araçlarda uygun renkler kullanılmıştır.					
8. Görsel araçların altındaki açıklamalar konuya uygundur.					
9. Sayfa düzeni görsel niteliklere uygundur.					

Ders kitabının görsel özelliklerine ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

3. DERS KİTABININ BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Kitabın kapağı ilgi çekicidir.					
2. Kitabın kapak tasarımı içeriği yansıtmaktadır.					
3. Kitap kapağı kitap ile ilgili bilgileri içermektedir(dersin adı,sınıfı,yazarı).					
4. Kitabın kapak kartonu uygundur.					
5. Kitabın cildi kaliteli ve sağlamdır.					
6. Kitabın boyutları öğrenci düzeyine uygundur.					
7. Kitabın kağıt kalitesi uygundur.					
8.Kitabın baskı kalitesi yeterlidir.					
9. Kitaptaki kenar boşlukları ve satır araları yeterlidir.					
10. Kitaptaki yazı(punto) büyüklüğü sınıf seviyesine uygundur.					
11. Kitapta geçen noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır.					
12. Kitabın dili anlaşılırdır.					
13. Kitapta kullanılan yazı tipi kolay okunabilir ve sadedir.					
14. İçindekiler bölümü işlevseldir.					

15. Her ünite için kazanımlar listesi verilmiştir.					
16. Sözlük kitapta yer alan yeni kavramların tümünü kapsamaktadır.					
17. Semboller bölümü bulunmaktadır.					
18. Konulardaki önemli bilgiler öğrencinin dikkatini çekecek şekilde düzenlenmiştir.					
19. Kitaptaki başlıklar dikkat çekicidir.					
20. Kitaptaki başlıklar anlaşılırdır.					
21. Kitapta kullanılan renkler öğrenci düzeyine uygundur.					

Ders kitabının biçimsel özelliklerine ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

4.DERS KİTABININ İÇERİĞİ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLERİ

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Türk milli eğitimin genel amaçları ve ilkeleri ile tutarlıdır.					
2. Ders kitabı öğretim programıyla örtüşmektedir.					
3. Eğitim teknolojisinin ürünlerinden yararlanılmıştır.					
4. Öğretim yöntem ve tekniklerine uygun olarak düzenlenmiştir.					
5. Konunun öğrenilmesi için gerekli ön şart niteliğindeki temel bilgi ve becerileri içermektedir.					
6. Öğrencilerin hazırlık çalışması yapmaları için yeterince hazırlık soruları sunmaktadır.					
7. Hazırlık soruları öğrencinin araştırma, inceleme, deney ve gözlem yapmaya teşvik edecek niteliktedir.					
8. Hazırlık soruları öğrencilerin yakın çevresi, ihtiyaçları ve günlük yaşantısı ile ilgilidir.					
9. Üniteler yaşamla ilişkilidir.					
10. Matematik dersinin diğer derslerle ilişkisine yer verilmiştir.					
11. İçerik öğrencinin ilgisini çekebilecek niteliktedir.					
12. Ders kitabında gereksiz bilgi ve ayrıntıdan kaçınılmıştır.					
13. Ders kitabında geçen kavramlar doğru kullanılmıştır.					
14. Kitaptaki metinler konu ile tutarlıdır.					
15. Ünitelerin işlenişinde öğrencinin gelişim basamakları, ilgi,yetenek ve gereksinimleri dikkate alınmıştır.					
16. İçerikte öğrenmeyi kolaylaştıracak örneklere yer verilmiştir.					
17. Atatürkçülük konularına yeterince yer verilmiştir.					
18. Ünite konuları öğrencilerin problem çözme, karar verme, eleştirel düşünme vb. yeteneğini geliştirecek niteliktedir.					

19. Sunulan bilgiyi destekleyen yeterli sayıda örnek verilmiştir.					
20. Verilen örnekler öğrenci seviyesine uygundur.					
21. Tümevarım yöntemi uygulanmıştır.					
22. Üniteler birbirini bütünlemektedir.					
23. Bilgiler arasında ilişki kurulmuştur.					
24. Öğrencinin matematik programında yer alan kazanımlara ulaşması için ders saati yeterlidir.					

Kitabın içeriğine ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....

5.DERS KİTABININ ALIŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME ÖZELLİKLERİ

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Her ünite için yeterince alıştırmaya soruları verilmektedir.					
2. Her ünite için yeterince değerlendirme soruları verilmektedir.					
3. Kitapta öğrencilerin eski konuları ve bilgilerini hatırlamalarını ve bunları kullanmalarını sağlayıcı alıştırmalara yer verilmektedir.					
4. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerine ilişkin tekniklere yer verilmektedir.					
5. Değerlendirme soruları örnek sorular seviyesine uygundur.					
6. Değerlendirme sorularında kapsam geçerliliği sağlanmıştır.					
7. Değerlendirme soruları öğrencileri düşünmeye ve yaratıcılığa sevk etmektedir.					
8. Değerlendirme soruları değişik soru tiplerine uygun verilmektedir.					
9. Ders kitabındaki soru tiplerine göre cevap anahtarları verilmektedir.					
10. Değerlendirme soruları hedef davranışların alan ve düzeylerine uygun olarak hazırlanmıştır.					
11. Ders kitabındaki tüm sorular ölçme tekniklerine uygun olarak hazırlanmıştır.					
12. Değerlendirme soruları yeterlidir.					
13. Süreç değerlendirmesi için ayrıca soru yaprakları bulunmaktadır.					

Ders kitabındaki alıştırmaya ve değerlendirmeye ilişkin verilenlerin dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen yazınız

.....

**6.YARDIMCI MATERYALLER
(ÖĞRETMEN KILAVUZU VE ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI)**

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Öğretmen kılavuzu planlamada öğretmene rehberlik etmektedir.					
2. Öğretmen kılavuzunda alternatif etkinliklere yer verilmektedir.					
3. Öğretmen kılavuzunda uygulanacak yöntem ve teknikler konusunda yeterli bilgi verilmektedir.					
4. Öğretmen kılavuzundaki soru çeşitleri yeterlidir.					
5. Öğrenci çalışma kitabında farklı türde soru stilleri bulunmaktadır(çoktan seçmeli, boşluk doldurma vb.).					
6. Öğrenci çalışma kitabında yeterli sayıda soru bulunmaktadır.					
7. Öğrenci çalışma kitabındaki soru çeşitliliği ders kitabındaki soru çeşitliliğiyle örtüşmektedir.					
8. Ek kaynak olarak test kitabı kullanmaya ihtiyaç vardır.					

Öğretmen kılavuzu ve öğrenci çalışma kitabına ilişkin bunların dışında görüşleriniz ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz

.....
.....

Ek. 2. Bursa Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.16.00.07-050 / 17484

07 NİSAN 2008

Konu : Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA
BURSA

İlgi : M.E.B.na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine
Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yüksek Lisans programı öğrencisi Bircan BAKILAN'ın "İlköğretim 6. ve 7. sınıf Matematik Ders Kitaplarının Eğitim-Öğretime Uygunluğu" konulu araştırması ile ilgili olarak ekli listede isimleri yazılı İlimiz İnegöl İlçesi İlköğretim Okullarında görevli matematik öğretmenlerine anket uygulamak istediği, Osmangazi Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı'nın 14/02/2008 tarih ve 514/804 sayılı yazısı ile bildirilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her tür ve her derecedeki okul ve kurumlarda yapılacak lisans, yüksek lisans, doktora veya doktora üstü araştırma-geliştirme çalışmaları ile Bakanlığın destek verdiği araştırmalar kapsamındaki anket, uygulama, gözlem gibi faaliyetler; bir ili kapsıyorsa izin başvurularının İl Milli Eğitim Müdürlüğüne yapılacağı ilgi yönergede belirtildiğinden, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Bircan BAKILAN'ın "İlköğretim 6. ve 7.sınıf Matematik Ders Kitaplarının Eğitim-Öğretime Uygunluğu" konulu araştırması ile ilgili öneri ve veri toplama araçlarının, ilgi Yönerge gereği ilimizde oluşturulan Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilmesi sonucunda, araştırma ile ilgili anketlerin okullardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, mühürlü ve imzalı anketlerin aslı okul müdürlüklerince görülerek, gönüllülük esası ile okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda, ekli listede isimleri yazılı İlimiz İnegöl İlçesi İlköğretim Okullarında görevli 6. ve 7. sınıf matematik öğretmenlerine ilgi Yönerge çerçevesinde uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Atilla GÜLSAR
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
04.04.2008
Celalettin YÜKSEL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Yeni Hükümet Konakı A Blok Osmangazi 16050 BURSA
Tel: (0 224) 256 70 00/148 Faks : (0 224) 256 66 80
Ayrıntılı bilgi için irtibat: H.B.APAK Mnd.Yrd.

www.egitimcilerdek.uehb.gov.tr

www.hayalimizokul.org www.kitapokul.com

